

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: **VIHÉKEN:**
Egy hóra. . . I hó. Egy hóra. I hó. 50 H. H.
Negyedévre 3 . Negyedévre 4 . 50 .

Feladv. szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
Piac-utca 49. szám.

A kormány leszámol az obstrukcióval.

Debrecen, október 31.

Ma föltették a pontot a béketárgyalások mögé, amelyek felé már egy hónap óta feszült várakozással, reményteljes izgalommal tekintett az ország közönsége. A reménység helyek a béketárgyalásokhoz fűződtek, nem váltak valóra. Berzeviczy Albert házelnök befejezte akcióját s mint a féllivatalos kommunikék jelentik, a házelnök fáradozása, mely a normális parlamenti állapotok helyreállítását, a nyugodt parlamenti tárgyalások lehetővé tételét célozta, *nem járt eredménnyel.*

A békeakció eredménytelenségének az oka abban rejlik, hogy az ellenzék különböző csoportjai maguk között sem tudták megállapodni azokra a feltételekre nézve, amelyek mellett a normális parlamenti tárgyalások egyértelműleg biztosítani hajlandók volnának. A Kossuth-párt és a pártokivüliek függetlenségi csoportja, — mint ismeretes — nemzeti vívmányokat követelt a véderőjavaslatok megszavazásának árú, a Justh-párt legelső sorban a választójogi reform megalkotását követelte s a vívmányokról még csak nem is beszélt, viszont a másik két függetlenségi párt a szavazatjog általánossága, titkossága és egyenlősége kérdésében egészen más felfogást vallott és hirdetett, mint Justhék csoportja. Ilyen körülmények között a kormány nem is juthatott abba a helyzetbe, hogy az eléje terjesztett proпозиciókkal szemben állást fog-

lalhasson, miután az ellenzék képtelennek bizonyult arra, hogy egységes proпозиciókban megegyezzenek, — mert ennek következtében legfőljebb csak egyik vagy másik párttal jöhetet volna létre a béke. Ez pedig semmit sem javított volna a mai állapotokon, mert az a párt, amellyel a békekötés nem sikerült volna, tovább folytatta volna a technikai obstrukciót s így a kormány, ha egyik vagy másik árnyalattal meg is egyezett volna, éppen ott lenne, ahol ma van.

Ez a helyzet tiszta képe.

Ennek a helyzetnek megfelelően a kormánynak már most meg kell állapodnia a maga követendő technikájában. Az kétségtelen, hogy a kivárás módszere, melyet a kormány és pártja eddig követett, tovább nem folytatható, vagyis: hogy a kormány s a többség nem lesz hajlandó tovább is ölbe tett kézzel nézni a technikai obstrukció tobzódását. Még mindig nem ismeretesek a legaprólékosabb részletekig a kormány tervei, de az előre látható, hogy mindennek előtt megakadályozandó lesz, hogy a technikázók tovább is visszaéljenek a házszabályok nobilisan szabadelvű magyarázásával s hogy *rá kell térni a házszabályok olyan interpretálására, amely biztosítsa a tanácskozási rendjét.*

Megállapítható tehát, hogy nehéz napok következnek az obstrukcióra, mely az egész ország határozott ellenszenvének közepette és a közvélemény lesújtó ítéletével terhelten semmiféle támaszra nem számíthat, mert szinte osztatlan az egész ország felfogása arra nézve, hogy ha az önmaga között és céljai tekintetében teljesen megha-

sonlott ellenzéki csoportok még a békének és az ország nyugalmanak az árát sem képesek megállapítani, akkor valóban nem marad más hátra, minthogy a *többség leszámoljon az obstrukcióval.*

A technikázás napjai tehát meg vannak számlálva. A kormány s a többség kilép harmadfélhónapos passzivitásának sáncai mögül s az offenzíva területére lép, támogatva az egész ország közvéleményének szinte osztatlan lelkesedésétől. Egységes, lelkes és tömör többség veszi föl a frakciókra szakadozott, különböző céloktól vezetett, ellenzékkel a harcot és igazságos ügyébe vetet hitének bizakodó reménységével készül a megütközésre. Ennek az ütközetnek az eredménye felől nem lehet kétség. Az eredmény nem lehet más, mint a többség győzelme, a parlamenti anarkia romjain fölépített nemzeti munka megvihatatlan vára.

A képviselőház ülése. Kabos Ferenc elnök fél 11 órakor nyitotta meg a képviselőház mai ülését. Bemutatta a szolnoki és budapesti népgyűlés feliratát a véderőjavaslatok ellen. Vertán Etele a hovautalásnál ellenindítványt tesz. Sorra kerülnek ezután a névszerinti szavazások, amelyek az ülés végéig tartottak.

Holnap és holnapután nem lesz ülés, az ünnepek miatt. A legközelebbi ülés pénteken lesz.

Az osztrák kormányválság. Bécsből táviratozzák: Gautsch báró osztrák miniszterelnök bejelentette a kormány lemondását, miután a pártokkal megegyezni nem tudott.

Álomrabló.

Írta: Balassa Emil.

A fii a szoba közepén gubbasztott a karosszékekben és a függönyös ablakon keresztül nézte a szemben levő háztető sárgás s; éterpeszkedő hófoltjait. Hosszu, ideges ujjaiával néha belesimított a levegőbe, lágyan és tágranyított szemmel.

Már sokáig ült így, amikor eljött az asszony. Szótlanul levetette a kabátját, meggyújtotta a lámpát és előkereste a szamovárt, hogy teát főzzön. Látszott, hogy nagyon otthonosan érzi magát a szobában, sőt mintha tüntetni akart volna az otthonosságával.

Feltűnő volt a fii szótlansága. Az asszony lopva, néhányszor feléje nézett és megjiejt. Valami idegen nemtetszés ült a fii arcán. Az asszony odament hozzá.

— Elmenjek? — kérdezte.

A fii zavart volt. Nem felelt, iparkodott úgy tenni, mintha belenézne a levegőbe és nem gondolkodnék.

— Haragszik? — kérdezte megint az asszony és hozzábujva puha hajával megcsiklandozta a fii arcát.

— Nem! — mondta szárazon a fii — és eltolta magától az asszonyt.

— Hiszen már régen nem voltam magánál. Egy héttig cipeltek a fiuk. Unom már azt az örökös dáridót, különösen, hogy maga né-

hány napja úgy elbujt. Kerestük! A Jenőnek egyszerre sok pénz szakadt a nyakába.

A fii felkelt és odament az ablakhoz. Az asszony utána sompolygott.

— Talán dolgozik? Zavarom?

— Nem!

Most már mosolygott az asszony. Tudta, hogy vallomások jönnek, amelyeket neki rendszerint végig kell szenvednie. A fii tiszta, egynapos szerelmei, amelyekre az asszony csókos szája adta meg a vigaszt. Megesett, hogy ilyen szerelmes állapotában a fii ki dobta őt de négy-öt nap múlva örült, ha visszajött és élték tovább a bolondos életet. Ez a lehetséges, szentimentális fii és ő, a nagy, nevető asszony, aki ideszakadt valahonnan a könnyűvérű, de alapjában véve mégis szomorú gyerekek közé és belegabalyodott a fii ábrándos szemébe.

— Maga megint szerelmes.

— Már nem.

— Hát akkor?

— Meghalt! — mondta a fii és ez a hideg szó úgy kongott, mint az éjszaka furcsa toronyütése, amikor havas háztetőkről verődik vissza. A vége sokáig rezgett és az asszony tudta, hogy most nem szabad beleszólnia. Fél a fii nagy, okos fejétől, amely még sohasem volt ilyen szenvedő. Olyan volt ez az arc, mint a tükör. Most vad, egymásba kapaszkodó viharok dulakodtak rajta.

Az asszony cigarettát gyújtott.

— Ismeri? — kérdezte halkan.

— Igen — mondta a fii. Azelőtt sokat jártam hozzájuk.

Belenézett a cigaretta parázsába, a szemé elrövedezett rajta és csendesén mondta:

— Én azt hiszem, hogy a nagy fájdalmakat nem is lehet megírni. A nagy, keserűségekben megfűrösztött fájdalmak voltaképpen a legkisebbek. Este valami semmiségből megszületnek és reggelre meghalnak hangtalanul. Összefonnyadnak, mint a sok tavaszi fehér virág. Én azt hiszem, hogy a nagy, tiszta tragédiák mind tavasszal születnek.

Az asszony az asztalra szórta a cigarettahamut. Mosolygott és szólni akart, de nem tette. Volt valami szent, parancsoló a fii hangjában, amikor beszélt.

— Látja — mondta a fii — én egyszer egy ilyen alkonyati zsongástól eltelve megcsókoltam valakit. Egyszer elfeledtem azt a sok tivornyát, amelynek felcsapódó gőze az arcomra vésődött, elfeledtem azon az alkonyon, hogy két embernek tisztának kell lenni, az egyik nem lehet éjszakázó, csatangoló alak, aki kiirtja, vásárra viszi a lelket és hamisan, különbözően csókol, mikor a másik eléje rakja a fehérségét. Beteltem egy lányos szoba áhítatos csöndjével és megcsókoltam valakit. Aztán elmentem és ott hagytam fönt egy lányt. Hát tehetek arról, hogy olyan bolondul szent-

A reformáció emléknapja.

A debreceni ünnepek.

Teljes ünnepélyességgel folyt le ma a reformáció emlékünnepe nagy napja. A templomokban, az iskolákban, a gályarabok emlékoszlopánál ünnepelt a református egyház, a hívek, az ifjuság. A mai ünnepi napról tudósításunk a következő:

(A templomokban.)

Reggel kilenc órakor a nagytemplomban az ünnepi istentisztelettel kezdődött meg a főiskola emlékünnepe. Először fennálló ének volt a 37. dicséret első verse, majd előének a 70. dicséret 1—7. verse. Ezt követte Révfy Géza Istennek háza ez című éneke, a melyet a főiskolai énekkar gyönyörűen adott elő. Igen szép imádságot és egyházi imat mondott ezután S. Szabó József főgimnáziumi tanár. Az ima végeztével a tanítóképző intézeti énekkar adta elő szépen. P. Nagy Zoltán által zenésített Oh Sion, légy csön-
dességben című éneket. Az istentisztelet utóének zárta be.

A Kossuth-utcai templomban, ahol a felsőleányiskola intézeteinek növendékei jelen-
tek meg, Uray Sándor lelkész mondott ma-
gas szárnyalású imát, Szele Miklós lelkész
pedig gyönyörű beszédet.

Ugyancsak ma délelőtt tíz órakor a re-
formáció emlékünnepe ünnepi istentiszte-
let volt az ágostai hitvallású evangélikus
templomban is, ahol Kutas Kálmán segéd-
lelkész végezte az istentiszteletet.

(Az emlékoszlopnál.)

Délelőtt tíz órakor az összes intézetek
növendékei a gályaraboknak az emlékkert-
ben levő emlékoszlophoz vonultak, ahol
nagy számú közönség is megjelent.

Az ünnepeket itt a főiskolai énekkar
gyönyörű éneke nyitotta meg. A Magyar
Gályarabok énekét adták elő, amelyet Ma-
csai Sándor művésziesen irt át férfikarra.

Nagy Ferenc a Gályarabok című költe-
ményét szavalta el nagy hatással Gönczy
Sándor hittanhallgató, majd Kovács László
hittanhallgató mondta el a Hegyi Mihályne
alából jutalmazott igen szép emlékbeszédet.
Ezután az iskolák megkoszorúzták az em-
lékoszlopot, mire az ünnepe a főiskolai
énekkar énekével véget ért.

(A főiskolában.)

A Hittanszaki Önképző Társulat ünne-
pélye délután öt órakor kezdődött a főisko-

nek tartják a csókot? Várt engem az a lány.
Ugy, ahogy csak a tiszta, polgári életre beren-
dezett, okos lányok tudnak várni, akik sokat
olvastak és néha gondolkodnak. Várt engem.
Talán kinézett az ablakon és ott kiűn esett az
eső. A ködből kiváltak a nagy, nehéz csöppek
és rágördültek a szívére, oda ahol az én mohó
ajkam nyomot hagyott. Én most azt hiszem,
hogy így volt. Talán homályos is lett a szeme
és odavetette magát a vánkosába, görcsösen,
nagy, büszke titokkal, mikor odalenn egy fe-
ledékeny fiu kávéházban, rikoltó hangja fel-
verte az éjszakát. Uj költők, akik furcsák
akarnak lenni, irnak ilyesmit. Egy kegyetlen
fiu, aki táncot jár az ablak alatt. Azelőtt én is
irtam.

Amint nagy fejét lehajtva dümnyögött,
ugy látszott mintha csak magának beszélne,
összevisszaszagotott mondatokat, amelyeket
már százszor átgondol, elmondott és most
szinte nehezebbre esnek, hogy újra elmondja
őket. Az asszony kiérezte, hogy miért épen
neki mondja el mindezeket, aki utóbbi időben
osztályosa volt ebben a furcsa, minden erköl-
csöt fejetetejére állító életben, mikor el-
mondhatná másnak is, talán világosabban és
érthetőbben. A fiu folytatta:

— Mi ilyenek vagyunk. És nem szabad
hogy belenézünk olyan nagy, nyílt szemekbe,
mikor hamar felejtünk és szennyesek va-
gyunk, bűnön keresztülgázolt, roskadozó tes-
tűk és szép, érdekes az arcunk. Mi vagyunk
az álomrablók és nem tehetünk róla. Aztán

la disztermében. Ezt az ünnepet is a főisko-
lai énekkar kiváló szép művészi éneke nyi-
totta meg. A kar a Templomban című éneket
adta elő, amelynek szövegét Novák Lajos
írta, zenéjét Révfy Géza szerezte. A tartal-
mas, szívhez és észhez szóló gyönyörű meg-
nyitó beszédet Lencz Géza dr. teológiai dé-
kán mondta. Ezt követte Pávay Boriska igen
ügyes szavalata. Pávay Boriska Szuhay Be-
nedek Október 31. című versét adta elő. Az
ünnepi beszédet Bányay Lajos hittanhallga-
tó mondta, aki a sikerült szép beszéddel nagy
hatást ért el. Énekszólo következett ezután,
amelyet művésziesen adott elő és kísért har-
móniumon Nagy András református kántor.
Hörömpő Dezső hittanhallgató szavalta el
még kiváló precizitással Porkoláb Gyula Lu-
ther című igen szép költeményt, mire a
szép és sikerült ünnepe közénekkel ért
véget.

November 13-án lesz a nádudvari képviselőválasztás.

A központi választmány ülése.

Hajdúvármegye központi választmánya
a nádudvari választókerületben elrendelt vá-
lasztás ügyében ma tette meg a szükséges
intézkedéseket.

Huszonhét év óta mindig Papp Elek ment
fel a kerületből a képviselőházba s most első
ízben történik, hogy még Papp Elek életében
a nádudvari mandátum másé lesz.

A választást rövid terminusra tüzték ki:
november 13-ra, a lehető legközelebbi időre.
Szó volt ugyan róla, hogy 12-én eitik meg a
választást, de miután 12-ike vas rnapra esik,
inkább egy nappal későbbre tették a válasz-
tás határnapját.

A központi választmány mai ülése, a
melyen Kovács Gyula alispán elnökölt, reg-
gel kilenc órakor nyílt meg. Annak bejelenté-
se után, hogy a nádudvari kerület Papp Elek
gondnokság alá helyezése folytán megürese-
dett s így abban az időközi választást a kép-
viselőház elrendelte s erről a központi választ-
mányt a képviselőház elnöke értesítette, a vá-
lasztmány a következőkben tette meg a szük-
séges intézkedéseket:

A választás napja november hó 13-ika.
Választási elnökül Kiss Ferencet, az alsószá-
bolcs-hajduvidéki református egyházmegye
esperesét, püspökladányi lelkészt választották
meg.

várnak ránk, mikor úgy is tudják, hogy nem
jövünk és meghalnak.

Olyan csendesen mondta a végét, mintha
valami sirást nyelt volna le. Az asszony köze-
lebb csuszott hozzá, belenézett ennek a nagy
gyerekeknek a szemébe és kezdte megérteni.

— Hát szereti? — kérdezte.

— Most, hogy meghalt, azt hiszem, igen.
Talán, ha maga nincs is a közelenben, meg-
szerettem volna. Talán . . . Nem tudom! Én
virrasztani fogok sokáig, aztán belenézek a
lámpába és reá fogok gondolni. Vagy lehet,
hogy elfujom a lámpát és beszélek az éjszaká-
val. Most már mindegy.

És mintha maga sem hinné el, amit mon-
dott, még egyszer megismételte halk, vádoló
hangon:

— Most már mindegy.

A kétségek újra megrohanták. Már csak
egy gondolat, egy tény mozgott a fejében, az
körülfogta, kinozta és leteperte. Visszaesett
a karosszék mélyére, összezsugorodott, a
feje lehanyatlott és nagy szemével nézett a fa-
lon egy leszögezett pontot, amely huzta,
huzta a tekintetét, minél messzebbre attól az
asszonytól, aki mellette állt és még csak nem
is sirt.

Anyáskodva újra megsimogatta a fiu
haját, mire ez összerázkódott és még jobban
belesüllyedt a karosszékbe. Fakóra vált arcá-
val már alig látszott ki belőle.

És az asszony megborzadt az eljövendő
mai éjszakától. Tétovázott. Aztán felöltötte a
kabátját és szólanul, halkan kiment.

Küldöttségi elnök lett Csapó István, he-
lyettes küldöttségi elnökök Belováry Lajos
és Nagy Albert.

Jegyzők: Unyi Géza nádudvari, Boda Jó-
zsef kabai jegyző lett.

Helyettes jegyzők Péterffy János dr.
püspökladányi, Fodor Imre földesi jegyző.

A szavazás két küldöttség előtt fog foly-
ni és pedig az első küldöttség előtt szavaznak
a következő községek választói:

Püspökladány,

Nádudvar,

Egyek,

Tiszacséze.

A második küldöttség előtt szavaznak:

Kaba,

Tetétlen,

Földes községek választói. A választás
helye Nádudvar lesz.

A központi választmány a tudnivalókról
még hirdetmény útján is értesíti a választó-
kat, egyben pedig megkereste Kiss Ferenc
választási elnököt, hogy a hatáskörébe tarto-
zó intézkedéseket tegye meg és gondoskodjék
a rend fentartásáról.

Debrecen szociális intézményei.

És a megvalósításra váró tervek.

Vasárnapi számunkban hirt adtunk arról
a méreteivel is méltán feltűnést keltő mozga-
lomról, melynek célja háromszáz munkás-
lakásnak, jó lélekkel mondhatjuk: modern,
egészséges lakásnak az építése. A mozgalom
a siker jegyében indul meg, amennyiben élén
Debrecen teremtő géniusza: Kenézy Gyula dr.
udvari tanácsos áll, aki amihez hozzányul,
szerencsés kezével, az azonnal arannyá,
kézpénzzé lesz. Ugy vehetjük tehát, mintha
már kész is volna.

Debrecenben van egy pár szociális intéz-
mény, amely nevének fényt, tisztességet szer-
zett tul az ország határain is. Ilyen a munkás-
kertes intézménye. Egy kiváló embernek,
Szántó Győzőnek az érdeme megvalósítása,
hasznát azonban a köz, az egész város fölöz-
te. Kitűnően bevált a szabadiskola, munkás-
gimnázium stb. Ezeket a magánosok, az egye-
sek lelkesedése hívta életre, illő tehát, hogy
ezektől a városnak sem kelljen magát szégyel-
nie eddigi lanvhasága miatt. Azt akarjuk ezzel
mondani, hogy végre-valahára az ilyen szoci-
ális intézmények megvalósítását a város-
nak kell kezébe vennie, hisz a modern város-
politikának ez egyik sarkalatos programja
kell, hogy legyen. Célszerű lenne a város-
zán egy szociálpolitikai ügyosztályt létesíteni,
amelynek reosztályba tartoznának az összes
szociális, nép- és munkásjóléti, sőt egészség-
ügyi ügyek. Csak ezzel kiegészítve a kultur-
ügyosztályt, érdemelne az meg igazán a „kul-
tur“ elnevezést. Hiszen a kulturának az a fel-
adata, hogy a nép boldogulását, jólétét elő-
mozdítsa.

Szociálpolitika és munkásügyi politika
manapság csaknem azonos fogalmak, amennyi-
ben a szociálpolitika és munkásügyi politika
főcélja az alsóbb néposztály: vagyis a mun-
kásosztály helyzetének javítása. Ezen „javi-
tás“ alatt pedig minden természetes eszű em-
bernek azt kell értenie, hogy a szegényebb
néposztály életmódját emberibbé, emberhez
illőbbé tegyék. Ennek egyik eszköze a lakás-
mizériák szanálása terén

olcsó munkáslakások

létesítése. A főfontosságú e kérdés megoldá-
sánál az, hogy az építendő munkáslakások
igazán megfeleljenek céljuknak, vagyis legye-
nek egészségesek, olcsók és a munkaalkalom
helyéhez közel. A Debrecenben létesíteni szán-
dékolt munkáslakások ennek mindenben ele-
get tesznek. Ez azonban csak egy telep lesz,
holott még legalább három-négy ilyen mun-
kástelepre lenne szükség. Kötelessége a vá-
rosnak magának kezébe venni az ügyet és a
rendelkezésére álló eszközökkel odahatni,
hogy a cél a legrövidebb idő alatt elérjék.
A modern államok törvényhozásilag: adó-
mentesség, kölcsönök felvételénél segítség-
nyújtás stb. által teszik lehetővé ilyen mun-

káslakások építését. Hisszük és reméljük, hogy a mostani kormány sem zárkóznék el, ha a város ilyen irányú kérelmével fordulna hozzá. Anyagi és erkölcsi támogatására egyformán számíthatna. A Homokkert környékén, a Böszörményi-ut közelében, a Péterfi-utcai temető mellett és a város egyéb részein, ahol az ipartelepnek, gyáraknak egész sora működik és fog a közeljövőben létesülni, szintén lehetne a most tervezett munkástelephöz hasonló méretű telepeket létesíteni. Szükséges azonban, hogy ne csak pusztán és kizárólag a jobb kereseti viszonyok között levő ipari munkásság, hanem az ugynevezett napszámosztály, főleg a földmunkások is kapjanak munkáslakásokat. Hiszen ezeknek nem állandó a keresetük, mennyiségre nézve is kisebb az ipari munkások kereseténél, tehát még inkább rá vannak szorulva a támogatásra.

A most létesíteni szándékolt munkástelepeknek, ha egy családra 5 tagot számítunk, cirka 1500 lakója lesz. Ez már oly tekintélyes szám és egyesülés, hogy meg lehetne valósítani és meg is kellene valósítani ennek keretében és vele kapcsolatosan egy

égyesületet,

mely a kisekzisztenciák ez egyesületének mindennemű élelmiszer-, ruha- stb. szükségletéről olcsón gondoskodnék. Később pedig, midőn még vagy 3—4, esetleg több munkástelep alakulna, ezek együttléve alkotnák meg nagyszabású egyesülésüket, amely aztán méreteiben és hatásában is csaknem oly hatalmas és áldásos lenne, mint a belga Népház, amiről kitűnő szociológusunk: Kovács Gábor dr. épen tavaly tartotta meg nálunk a szabadiskolában és Miskolcon nagyon értékes és érdekes előadását. Hogy a keresztülvitel milyen lenne: vajjon az egyesület maga szerezné-e meg az elsőrendű szükségleteket, illetve cikkeket, avagy ezek megszerzését méltányos, kedvezményes áron biztosítaná az egyes termelőknél és kereskedőknél — már részletkérdés és taglalása messze vezetne. A fő: az eszme keresztülvitele.

Azonban nemcsak jó lakást és olcsó elsőrendű szükségleti cikkeket kell biztosítanunk a munkások számára, hanem a lehetőséget is annak, hogy ezeket megszerezhesse, vagyis a munkáalkalmakat. Ne alamizsnát, hanem munkát adjunk a népnek, mert ekkor boldogul maga is. Épen ezért hovatovább, minél sürgősebben fel kell állítani egy nagyszabású

ingyenes munkásközvetítő hivatal,

ahol nemcsak ipari, de általában mindenféle munkások találhatnak magoknak megfelelő munkát. Gyülekező helye lenne ez minden rendű és rangú munkásoknak, ahol a munkanélküli munkások tartózkodnának munkaszerzés céljából. Így és csakis így szünnék meg a debreceni specialitás számba menő: „embervásár” és a piaci „köpködő”. Most erre valószínűleg rá vannak kényszerítve egy a munkások, mint a munkaadók, mert Debrecen szegényére nincs munkásközvetítő hivatal. Az Ipartestület tudomásunk szerint épen most fáradozik azon, hogy ily hivatalt létesítsen, de csak ipari munkások részére és használatára. A városnak a legnagyobb erkölcsi és anyagi támogatását kell az Ipartestület részére felajánlani s egyszersmind teljes súlyával odaadni, hogy ez a munkásközvetítő az egész munkásság egyetemének közvetítő hivatala legyen, ne csak az ipari munkásságnak. Ezzel egyszersmind eléri azt, hogy így mesterségesen előmozdítja felszívóképességét: a vidéki munkásságnak eddigéig is örvendően, rohamosan szaporodó számmal való beözönlését városunkba.

Egy helybeli vállalkozó helybeli lapban közzétett apróhirdetésén akadt meg a szemem valamelyik nap. Nem a sablonos apróhirdetés. A szavai talán azok, de a lényege nem. Jele annak, hogy e vállalat megérti az idők szelét s midőn a maga javát munkálja, egy csomó sze-

gényembernek, családnak is kenyeret juttat. Erdemes a közlésre:

Munkások állandó foglalkozásra felvételnek a Dávidházy R.-T. papírnemű gyárban, Fűvészkert-u. 9. ahol munkások betanítatnak és munkákkal házon kívül is eláztatnak.

Nem egyéb ez, mint az ipari termelés legmodernebb faja: a házilag üzött nagyipar. Így egész sereg szegény családot lehet foglalkoztatni, főképen pedig nőket, akiket ez főfoglalkozásuktól: a háztartás vezetésétől sem von el egészen, mint például a gyáripar. Igen kívánatos volna, ha nagyobb termelőink követnék a Dávidházy Kálmán részvénytársaságnak e szociális, kihatásában roppant jelentőségű cselekedetét. Rendszerre kellene ezt tenni, mert ez egyik legalkalmasabb eszköze az általános népjólét előmozdításának.

E néhány, fentebb vázolt intézmény csak néhány alkatrésze annak a szociális gépezetnek, mely a szociális érzésű társadalmat jelenti. Új társadalomnak kell kialakulni nálunk éppúgy, mint ahogy a külföldön már kialakult. Így lesz nemzetünk egy erős, demokratikus, szabadelvű nemzet, mely boldogulásához, önállóságához és szabadságához az utat önmagától megfogja találni.

v. f.

A béke halála.

(Radikális rendszabályok a obstrukció ellen. — Tisza István gróf házelnök lesz. — Paralel ülések.)

A parlamenti békeakció a mai nappal válságos fordulóponthoz ért. Berzeviczy Albert békeakciója ugyanis meghiusultnak tekinthető, mert nem sikerült áthidalni az ellentéteket. Ez ma a politika szenzációja, amelynek kapcsán már megindultak a házelnöki válság kombinációk, amelyeknek középpontjában Berzeviczy Albert távozása és Tisza István gróf házelnöksége áll.

A legutolsó eseményekről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Berzeviczy kommunikéje.

Berzeviczy Albert ma kommunikéjé adott ki a béketárgyalásokról és ebben bejelentette, hogy azok a feltételek, amelyeket az ellenzék felállított, nem nyújtanak elég garanciát arra, hogy azok alapján a kormány által elfogadható béke létrejöhesse s így a béketárgyalásokat tovább nem folytatja.

Berzeviczy Albert még a reggel bejelentette a dolgot Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnöknek, aki azonnal magához kéréte Tisza István grófot és Kabos Ferenc alelnököt és hosszasan tárgyalt velük. Közben a tárgyalásokba bevonták a kormánynak többi tagjait is a távollevő Lukács László pénzügyminiszter kivételével. A tárgyalások során elsősorban megállapították a legközelebbi munkaprogramot és az elnökség magatartását.

Tisza házelnök lesz.

A tanácskozásokat figyelemmel kísérték a folyosón, ahol hangosan beszéltek, hogy Berzeviczy levonja a béketárgyalások sikeretelenségéből a konzekvenciát és lemond a házelnökségről.

Ezzel kapcsolatban és arra a körülményre való tekintettel, hogy a miniszterelnök legelőször Tisza István gróffal tárgyalt, azt következtették, hogy most már okvetlenül Tisza

István gróf lép Berzeviczy Albert helyére.

A Pester Lloyd mai estilapja már azt írja, hogy az új elnökség radikális eszközökkel fog dolgozni s az obstrukció letörésével fog rendet teremteni a képviselőházban.

Tisza István gróf állítólag ma a folyosón néhány politikus előtt így nyilatkozott:

— Amikor látjuk, hogy az ellenzék hónapokon át hogyan garázdálkodik, minden eszközt meg kell ragadni annak letörésére.

— De hogyan képzeled azt kegyetlenséged? — hangzott erre egy kérdés.

— Ha nekem kellene megtenni — felelte Tisza — én tudnám és vállalnám is.

Andrássy Gyula gróf, aki szintén hallotta volna ezt a nyilatkozatot, állítólag azt mondta, hogy ő a szigorubbán alkalmazott házszabályoknak nem engedelmessé válna, inkább csendőrökkel vitetné ki magát.

Politikai körökben holnapra nagy szenzációkat várnak.

Paralel ülések.

Érdekes eszmecserek indultak meg a paralel ülések elrendelése körül is, amelyek ma megint szóba kerültek.

Gerson du Malheureux

vagy:

Az ördögi mesterséggel találtatott ifju.

Csokonai Vitéz Mihály darabja a színpadon.

Mint a régi görög és római drámairodalom visszahagyott művei, évszázadok, ezredek lomtárából előszedve, egy pillanatra lekötik a néző lelkét, száll elő a márttyrok sírjából Csokonai Vitéz Mihály, hogy egy lángeszű kabaré igazgató nyomdokain egy élelmes színházigazgató jóvoltából helyet kérjen magának a ma színpadán.

Bár a köpenye kopott és a formái az idők vasfogától rágvák, a lelke színes, ötletekkel, életkedvvel itatott s bár a mi enerált fantáziánk ma már a francia pikantiériák abszint-mérgével mámoros, mégis le tud bennünket bilincselni annyira, hogy egy estén szeretettel nézzük a nagy életművész naiv életbölcseletét s a századok sötéttségéből kikivánczó ötletes pajzánkodásait. Ugy nézzük, mint az anya, amikor piciny gyermeke az első lépéseket teszi.

— Hájcsi, hájcsi kis baba, majd nagy ember leszel! . . .

De ha egy kis okulárét teszünk a szemünkre s két századdal lépünk csak vissza, már be kell ismernünk, hogy nem a gyermek volt a kicsi, de az a bölcső, melyben elringatták s melynek a icjénél egy maradi, rendiségében enerált, konzervatívizmusában megcsontosodott rendi Magyarország állt őrt, nehogy szárnyat kapjon a lángész és teremtő ereje utat törjön az égig.

A darab tartalma.

Kitűnő ötlet volt dr. Janovics Jenő kolozsvári színházigazgatótól, hogy a magyar drámatörténeti előadások keretében szóhoz juttatta Csokonai Vitéz Mihályt is, akinek „Gerson du Malheureux, vagy Az ördögi mesterséggel találtatott ifju” c. színpadi tréfáját bemutassa, mert ezzel a XVIII. század egész lelkivilágát állította előtérbe s a mit a drámaíró adni nem tudott, azt a kortörténetész naiv mesében bár, de az akkori lé-

Legjobb a Békési Róza „Csikós” szappana.

lek látóképességével és erős szatirizáló erejével szövegezte le. — Ime a mese:

Szeh Ábrahám, a zsidó olcsó vásárt akar csinálni Tamádi Miklós földesurral. Hogy olcsóbban jusson az udvarház bérletéhez, kísértetnek öltözik s úgy rémítgeti a ház lakóit. A rigmusos kántor, a nyugalmazott hadnagy és az udvari cigány vitélül megszaladnak a kísértet elöl. Most megjelenik Gerson de Malheureux, egy idegen, francia ur. Átutazóban van. Megsérti azonban a szemtelenkedő zsidót. Az erre bosszút esküszik ellene és el akarja hitetni az urasággal, hogy ez az ördög. Amde az derül ki, hogy Gerson de Malheureux nem más, mint a földesur rég elvesztettnek hitt fia. És míg az apa és az ördögi mesterséggel megtaláltatott fiu boldogan borulnak egymás nyakába, a zsidó bajba kerül. Kiszül, hogy ő volt az ördög. De boldogságukban büntetés nélkül dobják ki a zsidót s a társaság lakomához ül.

Voilà! Amint Csokonai késő utóda, Molnár Ferenc mondaná egy hasonlóképpen ördögről szóló szinpadai meséjében. Ime a magyar vigjáték kezdete!

Kellemes ötlete volt az igazgatóságnak, hogy bevezetésül elénekeltette a poéta híres ódáját: A tihanyi ekhóhoz címűt. Ugy tetszett, mintha a Hirhez esdekelné az ódon melódia: „Oh, Tihanynak riadó leánya, szálj ki szent hegyed közül! . . .”

Ajánljuk a debreceni szintársulat igazgatójának a figyelmébe. Egy Csokonai-est itt is megérné a fáradságot, erkölcsileg és — anyagilag is.

Az ál-kataszteri biztos.

Köpenik Szatmáron.

Néhány hónappal ezelőtt egy előkelő fellépésű ur vonta magára a figyelmet a szomszédos Szabolcs és Szatmár vármegyék egyes községeiben. Az előkelő fellépésű ur mindenütt *Kling Sándor kir. kataszteri biztosnak* mutatta be magát, a karján levő kövér, középkori nőt pedig mint nejét vezette be, kinek révén Kling Sándornak sikerült olyan barátokra szert tenni, akik mint hatósági közegek eloszlatták barátságukkal azt a gyanut, amelyet egyébként az ifju pár fellépése keltett.

Kling Sándor a mult hó elején tette át működési helyét Szatmárra, ahol bemutatkozott a városi hatóságnál is és felmutatta igazoló okmányait, amelyek bizonyították, hogy mint kataszteri díjnok lett Szatmárra a kataszteri valósítási bizottságba kiküldve a *debreceni kataszteri hivatal* részéről.

Ebben a minőségben *Vajay Károly dr.* polgármestertől *200 korona előleget kért és kapott* és a város hivatalos helyiséget is bocsátott a kataszteri díjnok rendelkezésére.

Kling Sándor legelsőbben is a kataszteri valósítási bizottság tagjaitól *100—100 korona kölcsönt vett fel*. A tagok hittek a biztos ur fellépésének, felültek annak, hogy nincs nála a pénztárcája s gyanu nélkül át is adták neki a kölcsönként összeget.

Azután ismét tovább működött a kataszteri biztos. Idézéseket nyomtatott, amelyeken hivatalába idézte az ügyfeleket. Az idézésben azt ígérte, hogy a telekkönyvi állapotokat fogja elrendezni és meghagyta a feleknek, hogy *az idézésben feltüntetett összegeket hozzák magukkal*. Ezeket a summákat fel is kezelte, de egyéb hivatalos működést nem is fejtett ki.

Mivel magánélete már fölöttébb gyanut keltő volt, *Tankóczy Gyula* főkapitány lepecsételte a hivatalos helyiséget, *Vajay Károly* polgármester pedig értesítette a debreceni kataszteri hivatalt, ahonnan a valósítási munkálatok végzésére más embert küldtek ki, egyben a város által előlegezett 200 koronából

160 koronát megtérítettek úgy, hogy a köpeniki biztos által a városnak okozott kár csak 400 koronát tesz ki.

Néhány nappal azután, hogy a főkapitány lezáratta *Kling Sándor* hivatalos helyiségét és a kataszteri álbiztos „nejével” együtt eltávozott Szatmárról, a szatmári rendőrség átírt a debreceni rendőrséghez. Innen az a válasz érkezett, hogy *Kling Sándor* tényleg kataszteri díjnok, akinek nyolc gyermeke van, de nem él a feleségével. Egyébként ezidőszerint ismeretlen helyen tartózkodik. — A szatmári rendőrség átírt a nyiregyházi rendőrséghez, mert azt hiszik, hogy a jelen férfiú Nyiregyházát szerencsétlenti.

Akasztófa az edelényi gyilkosnak.

Regula Edét halálra ítélték.

A miskolci esküdbíróság ma befejezte az edelényi rablógyilkosság bünyűjét és a törvényszék a rablógyilkos *Regula Edét* az esküdbíróság n. araszról verdiktje alapján kötél általi halálra ítélte. Az ítélet, amelyre a közönség az esküdtek és a bíróság hangulata nyomán várni lehetett, nem keltett megdöbbenést. A rettenetes jelentőségű szavak a teljesen megtört gyilkosra azonban borzalmas hatással voltak. Az ítélet teljesen lesújtotta *Regula Edét*, aki ájultan esett össze.

A mai tárgyalásról és az ítélethirdetésről Miskolcra a következőket táviratozzák:

A végleges kérdések.

Geöcze elnök ma reggel kilenc órakor nyitotta meg a tárgyalást s mindenekelőtt az esküdtekhez intézendő kérdéseket olvasta fel. Négy főkérdést és kilenc kiegészítő kérdést fognak az esküdtekhez intézni. Felteszi a bíróság a kérdést az előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosságra a szándékos emberölésre a bűnrészességre és azonkívül a bűnösség minden lehetőségére.

Az ügyész a bűnrészesség kérdésének feltevése miatt semmisségi panaszt jelent be ellenben *Lengyel Zoltán* védő nagy megnyugvással veszi tudomásul hogy a törvényszék a törvény szellemének, a bűnösség minden lehetőségére feltétlenül a kérdést, teljes mértékben eleget tett.

A vádbeszéd.

Ezután szólásra emelkedett *Bulyovszky Gusztáv dr.* főügyész helyettes, hogy vádbeszédjét elmondja. Mindenekelőtt vázolja a gyilkosságnak már többször ismertetett és eddig kiderített történetét. Azután felsorolja mindazon körülményeket, különösen a hullákon észlelt fejszecsapások nagyságát, formáját, mint amelyek a Boldvában talált fejszétől eredtek, melyek mind azt bizonyítják, hogy a gyilkosságot *Regula Ede* egymaga követte el. Majd így folytatja:

— Midőn a vádlott a csárdába bement, zajtalanul, csöndesen, nem az volt első ténykedése, hogy a második szobában való szekrényből a pénzt magához vegye, hanem első ténykedése az ágyban megmozdult *Czeisler Henrik* kegyetlen lemészárlása volt. És ha a gyilkos művét tovább folytatni nem akarta volna, csak pénzvágát kielégíteni, megkegyelmezhetett volna a szegény asszonynak és leányának. A gyilkos azonban nem elégedett meg egy áldozattal, de gonosz lelke szomjuhozott a többi ártatlanok vére után, mivel kétségtelen, hogy *Czeisler Henrik* lemészárlásának zajától a szomszéd szobában levők felébresztésével és életbenhagyásukkal tanui lettek volna gaz cselekedetének. Ő tehát levágta őket rettenetes csapásaival, hogy élő tanuképp ne állhassanak elő.

Itt az igazság irtóztató súlyával kell büntetnünk, hogy a vadállatias embertől a társadalom meg legyen örökre mentve.

Fellázad az emberi érzés, eláll a szív dobogása, hogy e rémes gyilkosságot emberi lény jóbarátján, ártatlan nőknél hogyan hajthatta végre ilyen mélysárlással. Igen tisztelt esküdtek uraim, ő a rabló, egy háromszorosan bűnös, három életet gyilkolt, hogy raboljon. Mondják ki bűnösnek a rablógyilkosságban, hadd legyen e szent hely a lelkiismeret ítéletének megdönthetetlen igazságos temploma.

Mély hatást keltettek az ügyész szavai, melynek sulya ellen *Lengyel Zoltán dr.* védő vonultatta harcba a védelem érveit szintén nagy figyelem közepette.

A védőbeszéd.

— Esküdtek uraim — kezdte *Lengyel* — kétségbeejtően nehéz a feladatomban. Védelem kell ott, ahol három kiontott ember vére kiált bosszuért. Védelem kell, mikor az egész társadalom példás megtorlást követel. Amde a védőügyvédnek törvény szerint és lelkiismerete szerint nem szabad megfutni a nehéz feladatok elöl sem. A védelem nem a népszerűség és nem az ízlet kérdése, hanem jogi és erkölcsi kötelesség mint az orvosé, aki a gyilkosnál megsebesült tettest orvosolja. Ez az emberi feladat hozott ide és semmi más.

Már a második eset ez évben, hogy becsületes kisiparosnak rossz utra tévedt gyermekét védem oly büncselekmények miatt, a melyeknél a büntetési tétel az akasztófa. És itt lehetetlen fájdalom nélkül nem tapasztalni a bűnök egyik csiráját, a hajdan virágzó kisiparososztály pusztulását, amelynek fiai kétségbeesetten kapaszkodnak vissza az élethez és a kétségbeejtő kapaszkodás józan eszüik világát zavarja össze. E gyermekek, apáiknak küzdő vergődését látva, megínognak. — Nem hisznek a rendes uton való boldogulásban. — Könnyebb pénzszerzés vágya kapja meg őket és viszi a bűn útjára.

Ezen az uton lett *Fekete Vilmosból* rablógyilkos és ezen az uton fogamzott meg a bűn gondolata *Regula Ede*ben, akit a szerelem, az időelőtti családalapítás gondolata indított a mostani útjára. A könnyű pénzszerzés gondolatából jön a lopás, a lopás keresztülviteléből az emberölés, az idegen pénz birásának gondolatából az embervér, az embervérből a többi.

— Segíteni nem tudunk a történeteken, csak magyarázni. És a magyarázat mellett vizsgálni kell az ügy tényállását és ez összesen két kérdésből áll. Előre megfontolt szándékból ölt-e a vádlott és volt-e bűntársa. Az első kérdésre határozott nemmel kell felelni.

A büntárs kérdését szerettem volna tisztázni, de indítványaimmal elutasított a törvényszék. Kiindultam abból, hogy *Regula Ede* fejében a képe sincs meg annak, hogyan gyilkolták meg *Czeislernét* és *Czeisler Gizellát*. Meg van a büntárs egész véres ruházata és az elkövetés eszköze és még sincs meg a testtárs, hogy fölötte is ítélkezni lehetne. Ezért kellett ostromoznom minden érdemei mellett is a nyomozás fogyatékoságát és egyoldalúságát, mert akár a második tettes, akit a vádlott megnevezett, akár más volt részese a gyilkosságnak azt is ide kellett volna állítani.

Végül kérte az esküdteket, hogyha válsztaniok kell halálbüntetés és életfogytiglani fegyház közt, hozzák meg verdiktjüket úgy, hogy az utóbbit mondja ki a bíróság.

Kötél általi halál.

Délután három órakor az elnök elmondta rezüméjét, amelynek meghallgatása után az esküdtek visszavonultak.

Este hét órakor nyitotta meg újból az ülést az elnök, mire az esküdtek főnöke halotti csöndben olvasta fel az esküdbírák verdiktjét. *Az esküdtek a feltett kérdések mindegyikére igennel feleltek.*

A verdikt meghallgatása után a törvényszék visszavonult az ítélethozatalra és egy óráig tanácskozott. Este nyolc órakor *Geöcze dr.*, a törvényszék elnöke, megnyitotta az ülést. A közönség lélekzetet visszafoitva hallgatta meg az ítélet kihirdetését.

A törvényszék *Regula Edét* kötél általi halálra ítélte.

Regula Ede sápadtan, lázas szemekkel, ingadozva állott, amíg az ítéletet olvasták s amikor elhangzottak e szavak: „kötél általi halálra“, ájultan esett össze.

A temető művészete.

Emlékezés halottak napján.

A temető nem rideg sir, a halál nem hideg, ijesztő csontváz. Egy óriási szociálista állam, melynek minden tagja alszik, ahol mindenki egyenlő. A temető egy áomvilág, meselet, ahol egymás mellé kerül a király és a pásztorleány . . .

Csak az élet szép, a virulás, a tavasz. A színes, tarkavirágos rét szebb, mint a gyászos, fekete éj. Sötét, fekete semmisségnek mondják a halált, ilyennek a halottak országát is, a temetőt. Mégis, ha jobban körültekintünk, magának a temetőnek, nemcsak a halálnak, nagy a költészete. Nem az elmulás, az enyészet, a testi fájdalom, hanem a jó, az örökké szép, a nemes iránt érzett szeretet, a tisztelet-becsülés szülte, a mindennél nagyobb: a temető művészete.

Nem a vers, a kőbe faragott fájdalom ez a költészet. Ez a társadalmakat összehordó erőn, összhangon ejtett csorbán siránkozó lélek önmagát nyugtató vigasztalása.

Az emberi lélek mindig keres nyugvópontokat. Ha kisebb kellemetlenségek érnek, ha elveszítünk valami tárgyat, rögtön felébred az az érzésünk, hogy megtaláljuk, egyszer visszakapjuk kedvelt holminkat. Ebből az érzésből keletkezett a tulvilági találkozás, a viszontlátás eszméje. Ez hatja át az egész temetőt, az egész temető-művészetet.

Ez az eszme nem a vallásból keletkezett, attól függetlenül fejlődött. A vallásból az fejlődött ki, hogy az előkelő polgárokat a templomban, a szegényeket a templom körüli temetőben helyezték örök nyugalomra. Lassankint a temetőbe kiszoruló gazdagok a templomban eddig alkalmazott felirattáblát a sirra fektették.

A művészeti érzés nálunk mindig minimális volt. Az emlékezés, a végtisztelet is csak muló jelenség. A tulvilági találkozás, mely külföldön érzés, nálunk hit, csak annyiban izgatja a lelkeket, amennyire kisgyerek fél a kísértetektől, vagy ideges ember a csontváz haláltól.

A temető költészetét leginkább a szobrász-művészet szolgálja. Koronkint változik ugyan a művészek felfogása a kegyelet kifejezésében, de az bizonyos, hogy a halált soha nem ábrázolták csontváznak. Kivált az ókorban, amikor a reliefeken és allegorikus kripta-freskókön a halált csak a haláltáncot lejtő szép fiatal nő jelképezi.

A legtöbb művészt Olaszországban a viszontlátás, találkozás eszméje hatja át. A család bucsuzik a halottól, mintha az csak hosszabb utra, utazásra menne. Ilven figurális, de legtöbbször allegorikus siremléket a barokk-stil teremtett, míg a román-stil a halottat kiterített ravatalon ábrázolja. A barokk-stilből lettek a mai allegorikai alakok, melyekkel az illető egyén életét jellemezték. Sokszor igen érdekesek, a legtöbbször pedig kifejezik az alkotó művészek a halál fölötti érzelmeit. A román-stil ma főleg a virággal díszített sarkofágok, arcképreliefekkel merül ki.

A szobrászat azonban nem meríti ki a temető művészetét. Maccart „A halottak szigete“ című festményén az árnyas fekete cyprusok, a magasan zöldelő cianák, a földet csókoló füzek megmondják, hogy a mi háborgó lelkünknek jobb ott az árnyak alatt pihenni, mint vad sziklák alatt. Gyönyörű kertek, örökzöldek, tavasszal pompázó virágok, kisbokor vadrózsa tövében bár csak korhadó fakereszt sokszor művésziesebb hatást nyújtanak, mint egy-egy köemlék.

A világhírű olasz temetők mind virágos kertek. A temető inkább kert szobrok-kal, ahova a zajongó élet pihenni jár, miként parkban pihen a munkától fáradt kerges-tenyerű napszámos. Meglátszik, hogy a te-

metőben mindenki otthon van, hogy senkise marja a szomszédját.

A kulturnépek között talán mi állunk leghátul a temetők dolgában. Pedig mi nagyon pompázó nemzet vagyunk. Temetőinkben ritka vendég a művészet. Kivéve a budapesti Kerepesi-uti temetőt, amely már hatvan évre tekint vissza. Igen szép még a domboldalon fekvő kolozsvári temető is.

Országunk sok jelesét gyárilag előállított obeliszk jelöli. Sokszor nagy áldozatok árán tudják csak ezt is felállítani.

Hol nyugszanak régi királyaink, dicső fejedelmek? A csatavezérek, az ellenségverők, a krónikások, az írók, a képfaragók és a többi művészek? Ki mondja meg? Te Mult, megmondod-e?

Nincs emlékezés, nincs a multnak tisztelete, mindent elfelejtettünk. Történelmünket nem ismerjük, nincs semmi látható jele a kiüzdésnek, szenvedésnek, a diadalnak. Mindent elnyelt a Moloch, a pénz utáni vágy.

Tripolisz török kézen.

Verik az olasz hadsereget.

A törökök szárazföldön mindinkább jobban szorongatják az olaszokat, akik egymásután vesztenek véres csatákat a török-arab csapatokkal szemben, amelyek legutóbb Tripoliszt is visszafoglalták. Ma pedig arról érkezik hír, hogy Caneva az olasz hadvezér is hadifogoly lett.

A legutóbbi eseményekről a következő táviratok számolnak be:

7000 olasz halott.

Konstantinápoly, október 31. A hadügyminiszterium ma reggel félhivatalos jelentést adott ki, hogy a legutolsó tripoliszi hírek szerint a török sereg nagy győzelmet aratott s állítólag 12.000 olasz katona lett harc képtelen. Egy részük elesett a csatában s több mint a fele hadifogságba került. A támadó arabok a visszahódított tripoliszi kaszárnyában 100 olasz ágyut zsákmányoltak. Hivatalos megerősítésre várnak a hadügyminiszteriumban, de a győzelem hírére igaznak tartják. A lelkesedés nem ismer határt.

Konstantinápoly, október 31. Lázás izgatótsággal várják a hadügyminiszteriumban óráról-órára az újabb tripoliszi híreket a nagy győzelemről. A késedelem nem okoz aggodalmat, mert az a magyarázata, hogy noha a dennai kábelállomás ismét török kézen van, a vonalat az olaszok megrongálták s hosszabb ideig fog tartani, míg rendbe jön. Hitelesnek látszó hírek szerint 7000 olasz katona maradt a csataterén és legalább 5000 került a törökök fogságába. Az olaszok tripoliszi akciója véglegesen kudarcot vallott.

A Terdsumen című török lap jelenti, hogy mikor az olaszok bevonultak Tripoliszba, kiűritették az európai kórházat s azt a haditábor székhelyévé tették. Köröskörül sátrakat állítottak fel s a kórházba gyűjtötték össze minden lőszerkészletüket. Tegnapelőtt a törökök és arabok rohama után sikerült szétverni az olasz táborát, az arabok behatoltak az egykori kórházba s elvittek minden lőszert.

A török főváros örömmámora.

Konstantinápoly, október 31. A főváros lakossága örömmámorban uszik. — Bizottság alakult, amely előkészíti a nemzeti ünnepet, ha megjön a hivatalos jelentés a török fegyverek diadaláról. Nagy fátylármenet lesz a Dolma Bagese előtt, a várost ki fogják világítani s azt a napot mohamedán országos ünneppé avatják.

Tegnap este hat órakor aki épkezláb em-

ber volt Stambulban, mind fölkerekedett s ment tüntetni Mohamed szultán mellett. Megrázóan szép látvány volt, amint a beláthatatlan sokaság némán, szép rendben hömpölygött végig a városon, egy hang sem hallatszott, de minden arcon meglátszott az öröm.

Assim bey külügyminiszter a tegnap délutáni diplomáciai fogadtatás alkalmával közölte a külföldi diplomáciai testület tagjaival, hogy az olaszok be vannak zárva Tripoliszba s hirt kapott róla, hogy Tripolisz várfokain fehér lobogó van.

Tripolisz visszahódítása.

Berlin, október 31. A Tageblatt konstantinápolyi tudósítója jelenti: Megbízható helyről értesülök, hogy a vezérkar tegnap délután Tripoliszból táviratot kapott, amely hírül adta, hogy Tripolisz ismét a törökök hatalmában van. Két napig tartó elkeseredett küzdelem után, amelyben 5000 olasz katona esett el, de a törökök és arabok is rengeteg vért vesztettek, a török csapatok döntő győzelmet arattak. Állítólag kerek 7000 olasz jutott török hadifogságba. Az arabok elvették az olaszoktól 95 ágyut és golyószórót. Minden municiójuk a törökök zsákmánya lett.

A hadügyminiszteriumhoz még nem érkezett hivatalos megerősítése ennek a hírnak, pedig a dennai közvetlen táviróállomás Tripoliszsal már a törököké. A vonal nyilván nem működik.

Konstantinápoly, október 31. Tegnap későn este közhírré tette a hadügyminiszterium, hogy megérkezett a megerősítő jelentés Tripolisz visszahódításáról.

Az áruló pasát megölték.

Konstantinápoly, október 31. Mihelyt a törökök ismét elfoglalták Tripoliszt, első dolguk az volt, hogy az áruló Hassuna karamanli herceget, aki átpártolt az olaszokhoz, meggyilkolták.

Az olasz fővezér.

Konstantinápoly, október 31. Itt föltétlenül hisznek a tripoliszi győzelem hírében s azzal magyarázzák a váratlan sikert, hogy az észak-afrikai partokon napok óta hatalmas vihar dühöngött s az olasz flottának nvilt tengerre kellett kimennie, nehogy az orkán a sekély partokon kárt tegyen a hadihajókban. — Ezt a kedvező alkalmat használták fel a törökök, mikor az olasz hadihajók nem támogatják ágyutüzrel a szárazföldi helyőrséget. Újabb ir azt újságolja, hogy Caneva fővezér hadifogságban van. Egy másik verzió arról tud, hogy az olasz főparancsnok súlyosan megsebesült a csatában.

100.000 olasz mozgósítása.

Róma, október 31. A Giornale d'Italia közli: A hadügyminiszterium fegyverbe szólította a korosztályokat 1889 óta, összesen 100.000 embert. Minden nap valamennyi ezred kiállítja a legkipróbáltabb legénységet s ebből a hadügyminiszterium új expedíciós sereget szervez. Naponta indulnak a szállítóhajók Észak-Afrika felé új csapatokkal.

Merénylet egy olasz ezredes ellen.

Róma, október 31. Bolognában tegnap a 35. gyalogezred 300 emberét kiállították a kaszárnya udvarára. Ennek a csapatnak indulnia kellett Tripoliszba. — Rengeteg nép gyűlt össze a Cialdini-kaszárnya körül nézni a katonaság indulását. Mikor Stroppa ezredparancsnok bucsuzó beszédet intézett a katonasághoz, egy ufonc kiugrott a sorból és rálőtt az ezredesre. Stroppa ezredparancsnok súlyosan megsebesült. A merénylőt Mazettinek hívták s amikor a katonák a földre teperték, azt

kiabálta, hogy meg akarja bosszulni a Tripoliszba vitt olasz ifjak halálát. — A legények majdnem agyonverték a merénylő uioncot. — Rokonai beszéltek, hogy Mezzetti öngyilkos kísérletet próbált meg, mikor elvitték katonának és nem anarchista, hanem bolond. A merénylő katonát egyelőre a Cialdini-kaszárnya fogházában hagyták s ez éjszaka föl akarta magát akasztani de még idejében észrevették.

Halálos szerencsétlenség egy építkezésnél

A ledőlt tüzfal áldozatai.

Véres téglák, pókhálószerű vakolat és szalmából kavart vályogtörmelékek közül halálos sebekkel elborítva vettek ki ma este két fiatal gyerek-embert, akik a maguk ifju éveiben már az egész élet terhét cipelték vállalkon s amíg idegpatantó munkában sorvad az izmuk a robotos munka alatt, gondtelt homlokkal és beárnyékolt szívvvel gondoltak haza a maguk hét gyermekes famillijára, a hol megrogygyant öreg szülei helyett, a családfenntartás apostol-munkáját is kellett vállalniok.

Tizenhét évvel egy famillianak adni kenyeret, szalonát, meg ruházatot, — félreállani a táncból — tovább menni a korcsmacégér előtt, anélkül, hogy oda bevágná a szived, ha huszonnegyedik életévedbe léptél még egy bekötött női fej, vagy egy éjjeli mulató huszonnégy óráig, nem: huszonnégy percig nem foglalkoztatott. Mert szegényebb voltál a szegénynél, mert amit verejtékes munkával megkerestél, azért három apró gyermek nyújtotta a madárlátta szájad: ilyen siralomban és öregségben fogant a két Szilágyi-gyerek szürke, rapsugártól elzárt fiatal élete.

Építkezés tömegnyomorra.

A város hátán, ahol a vasut szegi a hárt, még azon is tul van a „Nyulas-telep“, melynek egyik szárnyát „Kaszás-telep“-nek is nevezi a köznép. Itt épülnek azok a féld-meg kamara ad egy lakást s három-négy, vagy több lakás egy „palotát“. Legalább ott tul a vagon-gyáron, a kiuzsorázott, agyonzaklatott munkásság így nevezi azokat a magánépületeket, ahol heti 10—15 korona bérért kap a legminimálisabb igényeknek is jóval a háta mögött maradó lakásokat. — Minthogy azonban közvetlen közelben alkalmasabb épület nincsen, kénytelen-kelletlen keresetének harmadát vonja el magától, csak hogy fáradt testét az esőtől és az idő viszontagságaitól megvédhesse s hogy családi tűzhelyet tartsa fenn, ahol a legszükségesebben bár, de meleg „sparheri“ tövében költöhesse el az ebédjét.

Sok szó fér ezeknek a „magán-paloták“-nak a közegészségügyi biztonságához, sőt biztonságához általában is. A sarkak, skarlát állandóan tizedeli a gyermekéleket és a „száraz betegség“, a tuberkulózis is meleg ágyat talál ott. De üzletnek elsőrangú valami!

Összeomlik a kártyavár.

Tessék példa. Farkas Bálint négy házat épít, három-három lakással. Az alap kikerül

sárból, vakolatból, — a derék legyen csak kő, meg a csúcs. Gyorsan épül az ilyesmi és kevésből. Pláne, ha az ember vállalkozó is. Két kőműves szükséges hozzá, mint a jelen esetben is: Faragó Mihály, meg Pozsonyi Mihály. — Ezek nem akadékoskodnak sokat. Például Faragó azt mondja Pozsonyinak:

— Ni csak, összedől ez a kőfal!

— Ha ránk dől, majd észreveszik! — válaszolja ez szkeptikusan.

És a kártyavár, amely sárra, meg polvárra épült, nem bírja atetőt, a párkányt, hanem hajlik befele és temeti maga alá, aki hozzá közel merészkedik. A két kőműveslegény látja ezt, odaküldi hát a két Szilágyi-fiút: Istvánt, aki 24 éves, meg Gergelyt, aki most lett 17 esztendő.

— Tessék letisztogatni a papir falakat!

Felállítják a kecskelábat, ráteszik a deszkákat és felmerészkednek. A fal hatalmas lendülettel hajlik lefelé, omlik rájuk s akik az életért küzdeni mentek alája, szemfedeleket kapnak a terítőjéből.

Az első segély.

Rémes kiáltás hallik az uzsora által kiszajátított papírvár zege-zugába. Két ember halálnyögése átkozza a könnyelmű vakmerőséget, amely csak zsákmányra éhes, de a mások életét lelketlenül veti oda a véletlennek. Összeomlott a tüzfal és maga alá temette egy család két dolgos, szorgalmas és életfentartó oszlopát. Két ház dőlt itt halomra és vérezett be követ-szívet egyaránt.

— Huzzanak ki, mert menten meghalok! — sikoltja szívettpőn István, az idősebb.

— Végem van! Lábam, testem! — siránkozik a kisebbik.

És előkerül megint a csákány meg az ásó, mint amikor az első vályogot betették az alapzat felé.

— A mentőkért menjenek! — kiáltja valaki. S a mi szorgalmas, önfeláldozó mentőink pár perc mulva két sulyosan sebesült, hörgő embertesttel vágtatnak a kórházba. Gergelynek a keze-lába törött, István pedig még

az uton meghalt.

A fejét szétlapította a ráomló fal. Már csak a halottas kamrába vihették.

Munkatársunk kiinn járt a kórházban, ahol az építkezés egyik áldozata, Szilágyi Gergely fekszik kórágynon. Mellette van az egyik nővére Szilágyi Erzsébet. Hullanak a könnyei, szinte záporomdorra:

— Oh, te jó gyermek, te drága fiu. Hogy ezt kellett megélnem! Mit csinálunk most a három kis árvával, akit még táplálni, ruházni kell!

— Jó asszonyom, — nyugtatják meg — felegyógyul ám a Gergely, ne essék kétségbe!

— De hát a másik — tördeli kezét, — ki támasztja azt fel?! Aztán elmondja, hogy rajta kívül még öten vannak odahaza az öreg Szilágyival, akik nem bírnak keresni. Mert hét cselédje volt az édes apámnak. És ez a két gyerek volt a fentartó. Nyolc forint husz krajcárt kerestek hetenként. Az uram is anynyit. És egy krajcárig hazaadták a keresetet! Hogy élünk meg ezután két ember keze, mikor háromból is csak tengődünk.

— Megsegít az Isten! — mondja a sebesült fiu.

Igen, igen, te hőselkű, bátor szívlű Gábor gyerek. Segít! És viselheted tovább is a jármot, amely már eddig is utat vágott a te alvó lelkeken, ahol nem érzed, hogy ez az élet milyen terhes, ha magának hordja is az ember, hátha még olyan drága kolonc is terheli, mint őt magával tehetetlen, angyalszárnyakon járó gyermek!

A Farkas Bálintok pedig építik tovább a kártyavárakat, melyekbe uzsora bérért bedugnak benneteket, apátokat és testvéreiteket, hadd szakadjon rátok a fedél, vagy szárítsa ki a tüdőteket a tuberkulózis!

A hatóság pedig megindítja a vizsgálatot, amikor már a koporsó fölött zuhog a föld. — Mert ez már hiába! De építkezni mindenki olyan könnyelműen építhet, ahogy neki éppen jól esik. Pláne a — városon kívül.

Gyulai Zsiga.

Színház és művészet.

A színház műsora:

SZERDA: délután Molnár és gyermeke, szomorujáték. Este IV. Kun László, történelmi színmű. (B. bérlet.)

CSÜTÖRTÖK: Három feleség, operett. (Bemutató előadás. C. bérlet.)

PÉNTEK: Három feleség, operett (A. bérlet.) SZOMBAT: Három feleség, operett. (B. bérlet.)

VASÁRNAP: délután Millió, bohózat. Este Három feleség, operett. (Kis bérlet.)

A molnár és gyermeke. Alig akad színház, ahol november elsején, halottak ünnepén, ne tűznék műsorra Raupach szomorú történetét. A molnár és gyermekét. A darab rendkívüli szentimentális volta és a temetőben éjjeli harangszó mellett megjelenő kísértetek mindenkor megtudták teremteni az érdeklődést a darab iránt. Ez a titka annak, hogy a molnár és gyermeke hosszú évek során november 1-ével mindenkor műsorra kerül. A debreceni színpaon két évi pihentetés után kerül most színre a molnár és gyermeke gondos előadásban, mely iránt előreláthatólag nagy érdeklődés fog megnyilvánulni.

Kun László. Holnap, szerdán este Zilahy igazgató Dobsa Lajsnak Kun László című történelmi szomorujátékát tűzte műsorra. A darabnak határozottan irodalmi értéke is van s minthogy több jó szereppel, hatásos jelenetekben gazdag, a közönség rendkívül érdeklődésére számíthat. A darab foglalkoztatja a teljes drámai személyzetet. A számos szereplő közül nagyobb szerepeket játszanak: Thury, Kemény, Szilágyi, Székely, Bérczi, T. Csige Böske, Papp Ételka, Császár Kamilla, Tordai Erzs, Uti Gizella, Ligeti. A történelmi színművek iránt a debreceni közönség mindenkor fogékony volt s így előreláthatólag a színház szerde estére is szépen megtelik közönséggel.

A Három feleség bemutatója. Rendkívül érdekes bemutatója lesz a debreceni színpadnak csütörtökön este, amikor Lehár Ferenc egy kedves és bájos operettjének lesz a premierje. Kassay Károly rendezése mellett az énekes személyzet kiváló gondval készül az előadásra, melynek egyik érdekessége az lesz, hogy mindkét szubrett játszik benne. Borbély Lili és Belezny Margit, mindketten elsőrangú szerepet.

nőidivat termel Debreczen, Főter 55.

(Hungária kávéház mellett.)

Kovács Gyula és Társa

Őszi és téli ujdonságok

női felöltőkben. Divat bundák, plüsch és szörme kabátok leány és gyermek felöltők, boák és muffok. Costümök, :: pongyolák színházi és esti köpenyek divatszínekben. :: ******* Csipke, selyem és szövetblousok, divatos kötött kabátok dus választéka. ***** a legolcsóbb szabott árak mellett.**

Kállay Jolán rály-színház sodik díja most az Orepel, novingvári sz

A Bóvember az új műs adó műve va, hogy giti. Ottó centrikus töberben, vája, Mo Böske és sorral lép jelenet, m res és Pa chertől énekel, az lépnek gy zsi felmor

— S ből távir a kabine helyettes génél szc lalja el. I letzet Dr ségi titká

— M duböször törvényh során Ha Kálmán a ton függé lasztást a Hajdubös tagválasz mult hété rendkivül let 571 v megyebiz hály mun párti 216 213 szav. Paksy Im ton függé párti 207

— A Fővárosi lalkozott tuma elle sebségb ticióval t dátumát. Időközben ügyi mini ról. A kur peticiót e ronában a tésére a

— De A honvéd mában fo novemberi honvédezn Péter Laj Ferenc föl Erkulencz főhadnagy

— C törtöki fe tegnap es tartotta e hogy az méltányol aránt szol november len, a r termében. ugy az id mindegyik 4 koronáv kezdve A

Kállay Jolán ungvári primadonna. Kövessy Albert, az ungvár—munkácsi szinikerület igazgatója társulatához szerződtette Kállay Jolán kiváló énekes-szubrettet, aki a Király-színház János vitéz versenyében a második díjat nyerte. A nagyhírű énekesnő, aki most az országban nagy sikerrel vendégszerepel, november folyamán lép fel először az ungvári színpadon.

A Bonbonnier új műsora. Holnap, november elsején mutatja be a Bonbonniere az új műsort. Ugy az attrakciók, mint az előadó művész-személyzet úgy van összeállítva, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíti. Ottó és Lola Tate a világ legjobb excentrikusai, a Fővárosi szenzációja volt októberben, Csabay Rózsi, a Royal kabaret dívája, Mona Welton, Trante Zieb, Csabay Böske és az állandó tagok, teljesen új műsorrall lépnek fel. Lesz egy csodás apache-jelenet, melyre az igazgatóság Chitte Dolores és Partnérét szerződtette a bécsi Ronacherlől Horváth Kálmán három kabaret-darabát, azonkívül Szilassy Etellel együtt föllépnek egy vígjátékban, melynek címe: Trézi felmond.

HIREK.

— **Skerletz Iván báró a királynál.** Bécsből táviratozzák, hogy Skerletz Iván báró a kabinetirodában Daruváry osztályfőnök helyettese, ma délelőtt jelentkezett ő felségénél szolgálattételre. Hivatalát holnap foglalja el. Idehaza a miniszterenökségen Skerletz Drasche-Lázár Alfréd miniszterelnökségi titkár helyettesíti.

— **Megyebizottsági tagválasztások Hajduböszörményben.** A tavalyi hajdumegyei törvényhatósági bizottsági tagválasztások során Hajduböszörményben megválasztották Kálmán a Ljos, Paksy Imre és Kapussy Márton függetlenségi városatyá jelöltek. A választást azonban megsemmisítették s így Hajduböszörményben új megyebizottsági tagválasztásokat rendeltek el, amelyeket a múlt héten ejtettek meg. A választás iránt rendkívül nagy volt az érdeklődés. A kerület 571 választója közül leszavazott 429. Új megyebizottsági tagok lettek Bernáth Mihály munkapárti 217, U. Szabó Antal munkapárti 216, Kálmán Lajos függetlenségi párti 213 szavazattal. Az elbukott jelöltek közül Paksy Imre függetlenségi 212, Kapussy Márton függetlenségi 210, Köblös Samu munkapárti 207 szavazatot kaptak.

— **A hosszupályi-i petíciót elutasították.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A kuria ma foglalkozott Beöthy László hosszupályi mandátuma ellen beadott petíció ügyével. A kisebbségben maradt Fisch pártja ugyanis petícióval támadta meg Beöthy László mandátumát. A Kuria el is rendelte a vizsgálatot. Időközben azonban Beöthy kereskedelemügyi miniszter lett és lemondott mandátumáról. A kuria ma tárgyalta ezt az ügyet és a petíciót elutasította, a költségeket 32500 koronában állapította meg, amelynek megfizetésére a peticionálókat kötelezte.

— **Debreceni honvédtisztek előléptése.** A honvédség Rendeleti közlönye holnapi számában fogja közölni a honvédségnél történt novemberi előléptéseket. A debreceni 3-ik honvédezednél előléptek: Keill Elemér és Péter Lajos századosok őrnagyokká, Zivuska Ferenc főhadnagy századossá, Steiner József Erkulencz Sigfrid és Bészler János hadnagyok főhadnagyokká.

— **Csütörtöki felolvasó-esték.** A csütörtöki felolvasó-esték rendező bizottsága tegnap este Lóky Béla dr. elnöke alatt tartotta első ülését, amelyen elhatározta, hogy az intelligens közönség által annyira méltányolt, kulturális és humánus célt egyaránt szolgáló csütörtöki felolvasó-estéket november 9-én újból megkezdi a szokott helyen, a római katolikus főgimnázium dísztermében. Az esték, mint minden évben, úgy az idén is két ciklusra oszlanak, melyek mindegyike 4—4 estéből áll. A két ciklusra 4 koronával bérelhető jegyek vasárnaptól kezdve Antalffy József könyvkereskedésé-

ben válthatók. A két ciklus közti időben, januárius és februárius hónapban tartatnak meg a szokásos vigesték az Arany Bika dísztermében. Az első csütörtöki est műsorát a napokban teszi közzé a rendezőség.

— **Caruso beteg.** Berlinből táviratozzák: Tegnap bucsulakomát rendeztek Caruso tiszteletére a vendégszereplés alkalmából. Banket közben a művész hirtelen összerogyott és hörögve terült el a földön. Carusót neuralgikus fejfájás gyötri s az utolsó előadón alig bír énekelni. Három orvos is foglalatokodott vele a színpadon jelenése előtt, hogy enyhítsék a kínzó fájdalmakat. — Az ájulás a lakomán két óra hosszat tartott.

— **Szavlati tanfolyam a Zenekonzervatóriumban.** A Debreceni Zenekonzervatórium igazgatója, P. Nagy Zoltán, elhatározta, hogy a minden oldalról megnyilvánult általános óhajnak eleget téve, szavlati tanfolyamot állít fel intézetében. Ez a tanfolyam igen fontos kiegészítője lesz az intézet kulturális missziójának és lehetővé fogja tenni, hogy az intézet növendékei, mint mindazok, akik eddig a szavlatot csak mint műkedvelők kultiválták, e tanfolyamon a legmagasabb és legtökéletesebb kiképzést nyerjék. A tanfolyamon nemcsak költemények művészi előadása fogja képezni az előadandó tárgyat, hanem az ezzel kapcsolatos költészettan is. A tanfolyam kezdők és haladók, leányok és ifjak számára lesz felállítva és egyike lesz e nemből városunk legkiválóbb tényezőjének. A tanfolyam vezetését P. Nagy Zoltán igazgató Fűredy F. Gusztáv tanárra bízta, aki az Orsz. Magyar Kir. Színművészeti Akadémián, ahol Jászay Mari, Bercsényi, Náday, Paulay és Nagy Imre voltak tanárai, oklevelet nyert. Az előadó tanár kiváló képességei a tanfolyam sikerét már eleve is biztosítják, mert a növendékek az ő vezetése alatt a legmagasabb kiképzést nyerik. A tanfolyamra november 10-éig lehet jelentkezni a Debreceni Zenekonzervatórium igazgatóságánál, ahol növendékek csak korlátolt számban vétetnek fel. Közlebbi adatokat és felvilágosításokat a rendes beiratkozási órák alatt mindennap d. e. 11—12 és d. u. 3—6 óráig lehet nyerni. (Kossuth-u. 20. szám. Dóczy-intézetel szemben. Telefon 879. sz.)

— **A református egyház ösztöndíjai.** A debreceni református egyház ösztöndíjosztó bizottsága november 1-én délután 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart, melynek tárgya az ösztöndíjak odaitélése.

— **Békéscsaba rendezett tanácsú városá alakulása.** Az az előkészítő bizottság, a melyet Békéscsaba község képviselőtestülete kiküldött, hogy készítse el mindazokat az előmunkálatokat, melyek a rendezett tanácsú várossá átalakuláshoz szükségesek, immár befejezte működését. Az előkészítő munka legérdekesebb része a próbaköltségvetés, mely szerint a rendezett tanács kiadása 710,486 korona 97 fillért tesz ki egy esztendőben, amelynek fedezésére áll a község 393,242 korona 18 fillér bevétele s pótdóval fedezendő 317,243 korona 79 fillér. Tehát községi pótdóiban 71 százalék lesz. Ezzel szemben az 1911. évi ideiglenes költségvetés szerint községi pótdóiban 73 százalékot tesz ki. Az átalakulás tehát 2 százalék községi pótdócsökkenés várható mindazon nagy előnyökkel szemben, amelyet az új szervezet biztosít.

— **Az öreg színész tragédiája.** Nagyszalontáról jelenti: Kövesi Imre nyugalmazott színész tegnap reggel lakásán öngyilkossági kísérletet követett el, felvágta ereit. Kövesi Imre a Népszínház tagja volt, pár éve teljesen visszavonult a színésztől. Lakásán ápolják, állapota súlyos.

— **A földtás halottja.** Szolnokról írják: Losonczy Mihály vasuti fékező tegnap Szajolban tolatás közben két ütköző közé került. A szerencsétlen ember azonnal meghalt. — Özvegyén kívül öt árvája maradt.

— **Kiadó uri lakás.** mely áll 3 utcai, 3 udvari, fürdő- és cselédszobákból, gáz- és villanyvilágítással felszerelve, 7 lóra való istállóval, 2 kocsi befogadó kocsiszinnel, parkirozott udvarral, május 1-re kiadó. Bővebbet a Simonffy-utca 2. szám, városi bíróság I. em. levő ügyvédi iroda nyújt.

— **Fényes Annus és Lakos nagy gyermekdelután vasárnap a Bikában.** Jegyek Antalfynál válthatók.

— **Remény-kávéházban** egy ujonnan szervezett, 8 tagból álló női tamburica zenekar működik. Weisz Márkus.

— **A legszebb uri-divat** cikkeket Frank Testvéreknél szerezhetjük be.

— **16 korona egy pár férfi cipő,** amíg a készlet tart, Györfi Testvéreknél, Piac-u. 30.

— **Schimmer Mórné** női és leány kalap terme Hatvan-u. 11. szám.

— **A Polgári Takarékszövetkezet Debrecenben, Piac-utca 73. sz. f. évi augusztus hó 20-án megalakította a XVI-ik új évtársulatát,** amelyre már a mai naptól kezdve betáblázás, kezesség és értékpapír fedezet mellett ház és földvételekhez, építkezésekhez előnyös feltételek mellett igen olcsó hosszú lejáratú kisebb heti befizetésekkel könnyen törleszhető minden levonástól mentes kölcsönöket folyósít. Régi terhes tartozásokat előnyös feltételek mellett gyorsan convertál.

— **Modern fallképekben állandó ujdonságok** Thaisz Arthur papírruházában.

Pénzt takarít meg!

ha férfi-, fiu- és gyermekruha szükségletét

Szabó Miklós

üzemnél Piac-u. 61. sz. a Szent Anna-utczával szemben szeri be ahol téli kabátok és öltönyök már 20 koronától kezdve kaphatók Nagy raktár :: mindennemű férfi-, fiu- és gyermek ruházati cikkekből. :: Külön mérték osztály. Külön gyermekruha osztály.

Csatornázási vállalat és czeмент csőgyár

Debreczen. Gyár: Miklós-u. 53. Irod.: Sztchényi u. 18.

Tulajdonos SZTUDINKA SZILÁRD mérnök.

Elvállal csatornázási, vízvezeték-berendezéseket. Raktáron tart saját gyártmányu beton csöveket, kartelen kívüli szolid áron. :: Költségvetéssel díjtalanul szolgál. ::

Szabászat, varrás és minta rajzolás

minden ágából tökéletes és gyors kiképzést nyernek intelligens hölgyek

ERDŐSSY IRMA

Bécsi szabásati akad. végzet, okt. szaktanítónő, Hatvan-u. 42. szám alatti 10 év óta fennálló szabásati tanintézetében. — Beiratkozás bármely napon. Felöltök s varróknak részére külön esti tanfolyam

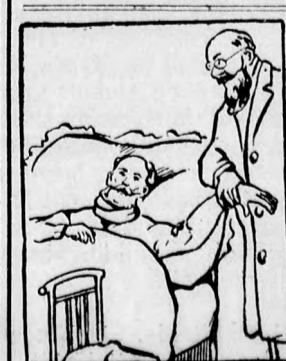
MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM MENTES természetes ásványviz, üdít, gyógyít. Vese- és hólyagbajoknál, a vasmencedezce idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult. — Orvosiilag ajánlva. — Főlerakat

Fried D. Lajosnál fűszer és csemege kereskedésében, Debreczen. Piac-utca 72. — Telefon szám 740

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel. ::

Meghűléstől eredő csusz :: Köszvény- és reuma :: ellen a legjobb házi szer a híres

Király-Balzsam!

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb esetekben is már egyszerű bedörzsöléssel a fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 korona teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ

Gyógyszertárban Kossuth-utca 8. színház mellett.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	84.25
Osztrák hitel	648.—
4 százalékos koronajáradék	80.90
Allamvasut	782.—
Jelzálogbank	482.50
Rimamurányi	7.8.50
Salgótarjáni	678.—
Közúti vasut	815.—

Irányzat: igen Szilárd.

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 5%, Berlin 4 1/2%, London 3 1/8%.

Budapesti gabonátőzsde.

Svárz E. (Strasser és Köni) debr. bizományos távirati jelentése.	
Buza októberre	—
áprilisra	11.92
Rozs októberre	—
áprilisra	10.37
Zab októberre	9.63
áprilisra	8.57
Tengeri májura	—

Irányzat: Szilárd. Készaru 5 magasabb.

Helyi értékpapírok magánárfolyama.

Névát.	1911. szelvényekkel	Kor.	
500	50	Debreczeni Első Tktár	900
200	18	Alföldi tktár	895
500	40	Ipar és Keresk. bank	895
200	18	Közgazdasági bank	406
200	17	Takarék és Hitelintézet	390
200	14	Debreczeni Hitelbank	260
200	21	Államias Forgalmi Bank	—
200	10	Bank egyesület	—
200	80	Istvánmalom	700
200	10	Debr. helyi vasut	—
200	18	Termény és Áruaktár	—

A pénzücről. Bécsből táviratozzák, hogy az ultimó teljesen nyugodtan folyt le s már nem félnek attól, hogy további komplikációk támadnak. Az ultimó ugyan óriási összeget vett igénybe, annyira, hogy az Osztrák-Magyar Bank adóköteles bankjegyforgalma az ultimo-i kimutatás szerint a 300 milliót is megfogja haladni. Állítólag az is hozzájárult a pénzücr némi könnyítéséhez, — amely ugyan Magyarországon még éppen nem észlelhető — hogy a tőzsde-angazsmánok lényegesen kisebbek. A pénzücr javulásának előjele abban is mutatkozik, hogy a devize-piacon már némi árgyengülés is észlelhető, főleg a német pénzek árfolyamát illetőleg. Nálunk még egyelőre változatlan a helyzet, azonban november hó első napjaitól némi nyihulást várnak. A magánkamatláb egyelőre változatlanul 5 százalék marad.

Az Alföldi részvények. A mai napon ismét fokozottabb kereslet támadt az Alföldi részvényekben. Több kötésről van tudomásunk, ezek között egy nagyobb tétel 395 koronájával, elővételi jogosultság pedig 30 koronájával kelt el. Minthogy a kereslet még mindig tart, ezen árak előreláthatólag még tovább is emelkedni fognak.

A Takaré- és Hitelintézet szenzációja. Élénk emlékeztetben van még az a viharos közgyűlés, melyet annakidején a Takaré- és Hitelintézetnél egy csoport inszenzirozott. Ez a csoport több mint 900 darab részvényt vásárolt össze, hogy megakadályozza a nevezett intézet igazgatóságának azt a tervét, hogy az újonnan kibocsájtandó részvényeket ne a részvényeseknek, hanem egy fővárosi pénzintézetnek juttassa. A közgyűlésen azonban az igazgatóság javaslata ment keresztül, amiből kifolyólag a közgyűlés határozatát perrel támadták meg. A per a mai napig folyt, ma azonban szenzációs fordulat állott be ez ügyben. A szóban forgó csoport ugyanis kerülni óhajtván a további visszavonást, békés utra terelte a dolgot s a tulajdonát tevő több mint 900 darab Takaré- és Hitelintézeti részvényt eladta a Takaré- és Hitelintézet igazgatósága körében alakult szindikátusnak 390 koronájával. Most aztán szent a béke. Azonkívül, hogy e néhány pénzember 50,000 koronát meghaladó haszonhoz jutott, a Takaré- és Hitelintézet is nagy hasznát látja e tranzakciónak, mert nyugodtan és zavartalanul evezhet tovább a nélkül, hogy idegen befolyástól féltene kellene az intézet tekintélyét.

A hortobágyi téli legeltetés. Debrecen város gazdasági bizottsága ma délelőtt tartott ülést, amelyen a Hortobágyon téli legelőkiadásáról van szó. A gazdasági bizottság kimondta, hogy a Hortobágyon té-

li legelőnek kiadását helyesli oly formában azonban, hogy amíg nagy jószágok legelnek, addig a juhok nem mehetnek az Árkoson belüli lévő legelőre s november hó 15-ig egyáltalán nem. Medgyaszay Miklós tanácsnok elnök közölte a bizottság tagjaival, hogy a füzeggyarmati macskási gazdaság 40—50 darab, Lichtenstein Ármin trencsénmegyei széppataki földbirtokos tíz-tizenkét ökröt vállal el téli tartásra, ez utóbbi oly feltétel alatt, hogy az átvett jószágokból tavasszal 6—8 darabot ad vissza. A gazdák már előre kijelentették, hogy a legeltetésre vonatkozó ajánlatokra senki sem reflektál, mert olyan nagymérvű takarmányszükség nincsen.

Az Alföldi Takarékpénztár közgyűlése. Ma küldte szét az Alföldi Takarékpénztár a november 6-ikára összehívott rendkívüli közgyűlésre szóló meghívót. A rendkívüli közgyűlésnek két tárgya lesz, ugymint: az alaptőkének 1,200,000 koronáról 2,400,000 koronára való emelése s az alapszabályoknak ennek folytán szükségessé vált módosítása.

Épül a Hatvan-utca. Debrecen fejlődését legszembetűnőbben a Hatvan-utca vége mutatja. Igaz, hogy ez a hely — különösen a nagyvásárok alkalmával — mindig élénk volt, de az utolsó esztendőben részben a vilányos közlekedés, részben a közelfekvő vasuti állomás okozta forgalom rohamos lendületet keltett benne. Hatalmas emeletes paloták díszítik a kisállomás környékét s a fényes üzlethelyiségek azt az impressziót kelтик bennünk, mintha egy új város főterén volnánk. Legújabbban egy modern szálloda épült e téren, mely a kisállomás környékén az idegenforgalmon is nagy mértékben van hivatva lendíteni. A kisállomás tervbe vett kitolása — ugylátszik — rövidesen sikerül s a Hatvan-utca ezáltal a város leghosszabb s legzebb utcája lesz.

A katonai hus-szállítás. A debreceni közös katonai csapatok hus-szükségletét e-ideig a debreceni mészáros-társulat látta el. Ez a szerződéses viszony folyó évi november hó elsején lejár s a katonai hatóság ismét pályázatot hirdetett a hus-szállításra, a mi napi 16 métermázsát tesz ki. A mészáros társulat előbb 1 kor. 56 fill., majd 1 kor. 48 fill. egységárral pályázott, ezt azonban a hadtestparancsnokság túlmagasnak találta s ennél fogva a nagyváradai hus-szállítót, Nagy Sándor mészárost is felhívta a pályázatra. Az utóbbi el is nyerte a szállítást 1 kor. 40 fillér átlagáron. A mészárostársulat minden követ megmozdított, már ezen az áron is hajlandó lett volna a szállítást teljesíteni, de minden hiába, az kiesett a kezükből s Nagy Sándor lett a debreceni közös csapatok hus-szállítója. — Rövidesen a honvédség hus-szállítása is lejár s alig hisszük, hogy azt a debreceni mészáros-társulat nyerve el — magas áraival.

Ingtatlanok forgalma.

Klein Sándor és neje Adler Zseni veszi Papp Erzsébet Miszti Lajosné és társától a Szent Anna-utca 39. sz. és a Timár-utca 24. sz. házat 52000 kor.

Tóth Sándor és neje Szücs Julianna veszi Fenyő István és neje Lukács Juliannától ujosztási földet 1120 kor.

Czira Endre és társai veszik Kovács Mihálytól szántóföldjét 78425 koronáért.

Erdélyi Sándor veszi a Zion betegsegélyző Egylettől ondódi szántóföldjét 8500 koronáért.

Pályázati hirdetmény.

A Balmazújvárosi takarékpénztár r. t. pályázatot hirdet a megüresedett gyakornoki állásra

1000 korona évi fizetés és alapszabályszerű jutalék mellett.

Pályázhatnak felső kereskedelmi iskolai érettségivel rendelkező fiatal emberek, kiknek legalább egy évi pénzintézeti gyakorlatuk van.

Gép és gyorsírásban jártasak előnyben részesülnek.

Pályázati kérvények bizonyítvány másolatokkal és fényképpel ellátva **1. ó. november hó 5-ig** nyújtandók be és az állás **azonnal, — legkésőbb november hó 15 ig elfoglalandó.**

Balmazújváros, 1911. október hó 30.

Az igazgatóság.

Elsőrendű száraz

Tüzifa

házhöz szállítva kapható

Miklós Emil

tüzifa kereskedőnél.

Telefon 733. Raktár: M. á. v. fűtőháznál.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Szőnyegek. Függyönyök. Ágy-és asztalterítők. Flanell takarók. Paplanok. Matraczok. Linoleum nagy raktára.

Dr. Révi Nándor

ügyvéd irodáját

Deák Ferencz-utca 11. szám alá (Tafler-ház, a törvényszékkal szemben) helyezte át.

Legnagyobb választék

harisnyákban

kötött és szövött árúknban

Márton Gyula és Fia

újonnan berendezett úri és női divat üzletében Fótér- és Simonffy-u. sarok, a városházával szemben. — Fiók üzlet nincsen.

Részletre

és könnyű fizetési feltételek mellett kaphatók képek (szent és tájképek) tákrók.

Arckép utáni festéseket, úgy kréta mint olaj kivételben, legolcsóbb árak mellett; kis és nagy képekretézések legutányosabb áron.

Keller Testvéreknél

Hunyadi-u. 13.

Levelező-lap hívásra azonnal jövünk

Új urdivat szabó szalon

S u g á r S a m u

József kir. herceg-utca 23.

A legújabb divat szövetekből. — Mérték utáni megrendelések izlésesen és olcsón készíttetnek.

Őszi
női és leá
tár végett

Sch
női kalap

Pac

ujonnan me
denféle élő
teljes lakoda
szébb kivitel
Battyány-
Friss virá

Rugg
pecsétny

Pa
DEBRE

Ismer

Born

keres k
szorgalm
reczer

kép

átvételé

A cé

nyöket

volna r

Aján

„Borkép

nek Mo

irodájab

Kir

Üveg,
dalmi
olcsó

Hunya

1911/281 24 db.
Kiepesítől

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG
1911/19452

Őszi és téli Idényre

női és leány kalapokat, tulhalmozott rak-
tár végett, **mélyen leszállított árakon**
adok el.

Schimmer Mórné

női kalap divatterme, **Hatvan-u. 11. sz.**

Paczelt János

élővirág csarnoka

ujjonnan megnagyobbított helyiségében min-
denféle élő virág, u. m. csokrok, koszorúk,
teljes lakodalmi, temetkezési díszítéseket a leg-
szébb kivitelben és legjutányosabb árban készít.
Batthyány-u. 6. Telefon 934.
Friss virághagymák most kaphatók.

Ruggyanta bélyegzőt

pecsétnyomót és mindennemű vésést
készít

Paulo István

kő- és ércz vésnök
DEBRECZEN, Batthyányi utca 22.

Ismert rajnavidéki elsőrangú

Bornagykereskedő

céleg

keres kifogás alá nem eshető,
szorgalmas uri embert **Deb-
reczen** és vidékén való

képviselőtének

átvételére.

A cég nem mindennapi elő-
nyöket nyújt, esetleg hajlandó
volna raktárt is adni.

Ajánlatok referentiákkal
„Borképviselőt“ jelígre kéret-
nek Mosse Rudolf hirdetési
irodájába Budapest.

Király Áruház

(a vasút közelében.)

Üveg, porcellán, díszmű, lako-
dalmi és névnapl ajándékok leg-
olcsóbb bevásárlási forrása
Hunyadi-utca 18 sz. alatt.

Minden katarrhust gyógyít

KONSTANTIN FORRÁS kapható minden ásvány-
viz kereskedésben és a
**Gleichenbergi kút-
igazgatóság által. EMMA FORRÁS**

Gyermekjáték

a ruhamosás elvégzése a

Persil

önműködő mosószer!

által.

Biztosítottan ártalmatlan! Chlor nélküli!

Félórai főzés után

vakító fehér ruhát

„Persil“ kiméli a fuvást és a ruhát, az üstben
fehérítetik, mint naptól a mezőig.
Gyár: Gottlieb Voith, Wien III/1.

Kapható mindenütt.

Uj üzlet! Uj üzlet!

Megnyilt Stark Sándor

csipke, szalag, rövidáru, fehérnemű, szabókellékek Úz'e
Piacz-u. 7. sz., a Vecsey-házban.

Nagy alkalmi vétel **Gyermek ruhákban** és sz-
őszes rövidáru kellékekben.
Csak Piacz-u. 7. sz. alatt, a kereskedelmi akadémiával szemben.

Nagykárolyban

a legforgalmasabb helyen (Deák-tér)
egy minden szakmának megfelelő

nagy üzlethelyiség

(portállal és két kirakattal)

azonnal kiadó.

Értekezhetni

Raufmann Jakabnál Nagykárolyban.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchényi utca 6.
GÖZTISZTÍTÓ	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegy-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

A nagymagyaralföldi

építő és műszaki részvénytársaság

tudomásul hozza a nagyérdemű közönségnek, hogy **Hunyadi-u. 10. sz. alatt**

építő és műszaki irodát nyitott.

Elvállal: mindennemű magas és mély építést, összes vasbetonmunkát,
azok tervezését és felülvizsgálatát.

Épít részletfizetésre mindennemű építkezést és

Díjtanul készít költségvetést és szolgál tanácsosul műszaki ügyekben.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kérjük.

**Nagymagyaralföldi építő és
műszaki r. t.**

TANTAL-LÁMPA.

A legjobb fémszálas izzólámpa.

Árammegtakarítás kb. 60%.

Fehér fényvel ég.

Rázkódásoknak ellenáll.

Égési óráinak száma meghaladja bármely izzólámpáét.

Minden helyzetben, tehát fölfelé állóan, fer-
dén, oldalt egyformán, kifogástalanul ég

Olcsóbb a többi fémszálas izzólámpánál.

Nagyobb rendeléseknél magas engedmény.

Magyar Siemens-Schuckert-Művek

Budapest, VI., Teréz-körút 36.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék választványt csatolni. :-

Levelezés.

Ki vesz nőül 20 éves félárva leányt 400,000 kor. vagyonnal? Csakis komoly szándéku urak, (ha vagyontalanok is) kiknél gyors házasság akadályba nem ütközik, irjanak e címre L. Schlesinger, Berlin 18.

Betöltendő.

Angol hölgy gyors sikerrel tanít és elvállal angol-német fordítási munkákat is. Értekezhetni Yongworth, Batthyányi-u. 6. Virágüzletben.

Száraz dada kerestetik 30 45 évesig egy kis lányom mellé jó fizetéssel. Czim a kiadóban.

Gyermektelen házaspár, házmesternek Iskola-u. 8. felvétetik.

Sürgösen keresek egy olyan mosónét, ki szépen mos és a vasalást is elvállalja. Cim a kiadóban.

Megbízható embert keresünk Hajdusoboszlóról. Cim a kiadóban.

14-15 éves fiúk sok pénzt kereshetnek megbízásunk folytán. Cim a kiadóba.

Jó írásu fiatal ember cimírásokat elfogad és azt gyorsan elvégzi. Cim 339. számú telefon.

8-ik gimnázista alsóbb osztályu gimnázista, vagy elemista tanítását elfogadja. Cim a kiadóban.

Ügyes tarka varrónő házakhoz ajánlkozik. Cim a kiadóban.

Keressék azonnali belépésre egy szakácsnét jó fizetéssel Piacz-utca 42. szám, hátul az emeleten jobbra.

Legjobb és legszebb
Czipők Daniel czipő
arúházában
TELEFON 501
Solnai Debreczen,
Piacz. u. 49. postával szomban.

Adás-vétel.

Valódi ementhall, trappista, magyaróvári, kárpáti és különféle csemegeajtok, teseni és hungari teava, uradalmi íróvaj kapható Deutsch... kereskedésében Piacz-utca 38.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szönyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Niány nincs, mert czipőt, férfi öltönyt, kabátokat, női felöltőt, szönyeg, női szöveteket, téli kendőket heti és havi részletekre kaphat Weisz és Princz részletáruházában Csapó-utca 27.

Egy jókarban lévő Bösendorfer-féle zongora jutányos árért eladó Török Bálint-u. 15 sz. alatt. Megtekinthető d. u. 1-től fél 4-ig.

Butorok és szönyegek iegolcsóbban kaphatók, havi részletfizetésre is Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19. Mindenféle kárpitos munkák felvétetnek.

Önt is érdekli! Női és férfi téli kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászón, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Káposztás és boroshordók kaphatók Péterfia 76. alatt. Ugyanott fejes káposzta métermázsánként kaphatók.

A Bocskay kertben 4 hold szőlő egészben vagy kisebb részletekben is eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezső hegyközségi felügyelőnél, a helyszínen.

Mész. Ha olcsó meszet akar venni, csak Szügyi hez kell menni. Szügyi mésztelep Bánffy u. 6. Telefon 945. (Hungária malom mellett.)

Gyümölcsfák őszi ültetésre kaphatók az I. számú gazdasági népiskola telepén, Mikepércsi-ut 10. Telefon 364.

Eladó egy jókarban levő lámpa elutazás miatt Piacz-utca 42. I. emelet, hátul az udvarban.

Uj állapotban lévő selyem ruha, többféle kosztüm és ruhák sürgösen eladók Piac-u. 49. sz. alatt II. emeleten.

Vámospércsen 40 holdas tanyabirtok szép szőlővel és egy 20 holdas tag kis szőlővel, épülettel, — H.-Böszörményben három ház eladó. Debreczeni ingatlanért is elcserélendő, vagy bérbe kiadó. Böszörményben a Vénkertben és Debreczenben a Boldogkertben házhelyek eladók. Értekezhetni Debreczenben, Varga-utca 43. szám alatt a tulajdonossal.

A saját készítményű czipő áruházban

férfi amerikai czipők 12 K-tól 28 K-ig kapható a legzebb és legtartósabb kivitelben, ugyszintén női és gyermek czipőket még nem létező olcsó árakban lehet most beszerezni

FISCHER MENYHÉRT
saját készítményű czipő áruházában Piacz-utca 9. szám alatt.

Lakás.

Hatvan-utca 11. számú háznál 2 üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezni lehet a házmesternél.

Különféle.

Ha jót akar inni-enni. Csak Goldstein-hoz kell menni. Goldstein Bodegája Piacz-utca 85. az (Uj-utczában.)

Schwarz Dániel a Városházával szemben ismét közvetít mindennemű árukat részletfizetésre.

Hová menjünk? A Farkas-féle uj orth. kóser bodegába. Hunyadi-u. 17.

Kosárfonoda, gyermekkocsi raktár Kossuth-utca 25. Javításokat készítünk.

Weisz Ferenc épület és mű-butor asztalos József-kir.-h.-u. 60. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkálatokat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

Kalapos műhelyemben elvállalom kemény és puha kalapok és cilinderek tisztítását, vasalását vagy átalakítását. Jutányos ár mellett kellő szakértelemmel teljesítem. Bárki bizalommal keresheti fel műhelyemet. Beliczay Lajos, Piac-utca 38.

Ujra megnyílt a Rózsa-féle

női felöltő és kalap áruház
Kistemplombazár
csupa uj árukkal.

Ertesítés.

A nagyrédmű közönség szives tudomására hozom, hogy

butor üzletemet

az utca helyiségből ugyanazon háznak hol eddig is volt Piacz utca 44. sz. Dr Ujfalussy-ház udvari helyiségbe helyeztem be, hol is óriási választékot tartok mindenféle stílusú asztalos és kárpitos butorokból. Teljes mennyasszonyi kelengyék azonnal készen. Tisztességes és pontos kiszolgálás.

Varga József butorkereskedő, asztalos, kárpitos és díszítő műhely Debreczen, Piacz 44. az udvarban. Telefon 377.

Hogyan védekezzünk, hogy a

drága fa

a tél folyamán tönkre ne tegyen bennünket. Ugy, hogy

olcsó szén és kocsz

tüzelésre rendezkedjünk be és szerezzük be idejekorán szükségletünket

Klár Andor

részv. társaságnál

Debreczen, Piacz-u. 77.

Telefon 445.

Telefon 445.

Szén, Kocs, Brikett olcsó és legjobb minőségekben állandóan raktáron.

Evi kötésre előnyös ajánlat.

Tiszta agyagból készült szép és

cserép, fali téglá

és legszebb

nyersfalazati téglá

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

Amerikai ozipó ujdonságok
legnagyobb választékban, legolcsóbb szí-
goru szabott árakban, kizárólag
GLÜCKEDE
ozipó nagyáruházában
Piacz- és Kossuth-u. sarak. :-:
Telefon 602.

Anna

Kapható: minden jobb fűszer- és
ásványvíz kereskedésben.

**Borral keverve
üdit és gyógyít.**

Gyógyhatása vese, gyomor, hólyagbeteg-
ségek, légutak hurutjainál, sárgaságnál,
máj, és lépbajoknál bámulatos.

:-: Természetes szénsavval bír. :-:

Hajdumegyei raktár:
Fűszerkereskedelmi r. t. előbb Lusztig
Károly cég Debreczenben.

**Átmeneti felöltők
24 koronától**

**feljebb kaphatók
Grünfeld Adolf és Társa
Legolcsóbb férfi- és fiu ruha
áruházában
DEBRECZEN, Kistemplom mellett.**

Nagymagyaralföldi Bank
Részvénytársaság
DEBRECZEN, Piacz u. 73. sz. a.
Elfogad
betéteket

takarékkönyvekre és folyószá-
mlára s állandó jellegű betétek
után

5%

kamatot fizet. — Ezenkívül az
intézet fizeti a betét kamat-
adót is.

Uj Szücs és Szörmeáru üzlet.

MÁRTONFALVY EMILNÉ

Piacz-u. 58. sz. alatt. (Iparbank épületében.)

Ajánlja a legnagyobb választékban **boákat, karmantyukat, mullokat és
mindennemű szörme árukat** a legolcsóbb szabott árakban.

Telefon 632.

Alapított 1893. évben.

Telefon 632.

Halmágyi

női és leány felöltők legnagyobb áruházában

:-: **Piacz-utca, a Főpostával szemben** :-:

Megérkeztek

az őszi és téli idény ujdonságai. Női felöltők,
Costümök, Pongyolák, Blousok, aljak és alsó
szoknyákban **eredeti párisi és berlini modellek.**

Szolid, olcsó árak.

Előzékeny, pontos kiszolgálás.

**EREDETI
SINGER
VARRÓGÉP**

„66”

a 20. század varrógépe.

Csakis cégünk üzleteiben vagy
azok ügynökei útján vásároljunk.

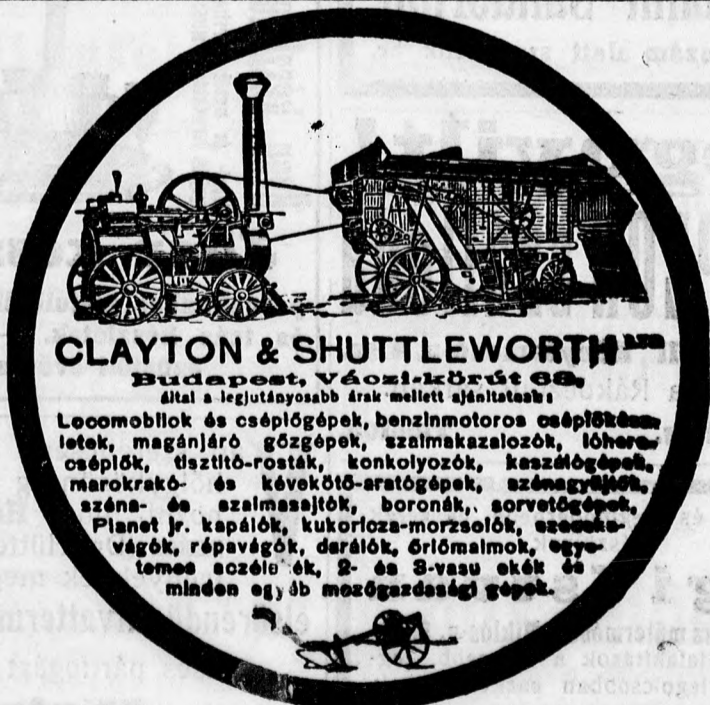
**Singer Co. varrógép részvénytársaság
Debreczen, Piacz-u. 79.**

Egy a **lohérműtöméshez** való utasítást
tartalmazó füzet bárkinek **ingyen** kiadatik.

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Telefon szám: nappal 322. sz (Kossuth-u. 15.) — (Éjjel 66. sz. Péterfia-u. 70.)

Szives tudomásul! Tisztelt üzletfeleink és a n. é. közönség szives tuda-
mására hozzuk, hogy **temetkezési intézetünket** a mai
kornak megfelelően tetemesen megnagyobbítottuk, **új gyászkoosíkkal, dísz-
letekkel** szereltük fel. Teljes szoba behuzásokat új szabadalmazott készü-
lékünkkel (esetről-esetre fertőtleníve) teljesen szegek nélkül végzünk.
Temetéseket, hullaszállításokat (Crematoriumba is) személyes fel-
ügyelet és közreműködés mellett végzünk. **Elvünk a tisztességes verseny.**
**Gyászos házaknál kegyeletisértően nem tolakodunk. Csakis személyes
meghívásra jelentkezünk temetések felvétele végett.**

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 68.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatosak

Locomoblok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkész-
letek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, lóhara-
cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek,
marokrakó- és kéveköltő-aratógépek, szénagyítók,
széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek,
Planet jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szesze-
vágók, répvágók, darálóok, őrlőmalmok, egye-
temes eczelelék, 2- és 3-vasú ekék és
minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Képviselet és raktár: **Laoska László** urnál Debreczen.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.